

VOLONČELO

Umetniška gimnazija – glasbena smer; modul B: petje-instrument

Umetniška gimnazija s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri – glasbena smer; modul B: petje-instrument

UČNI NAČRT Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

IME PREDMETA: violončelo

Izobraževalni program umetniške gimnazije - glasbena smer; modul B: petje-instrument, in izobraževalni program umetniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri - glasbena smer; modul B: petje-instrument:
obvezni predmet (420 ur)

PRIPRAVILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

mag. Volodja Balžalorsky, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; Dalibor Bernatovič, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; dr. Inge Breznik, Zavod RS za šolstvo; Polonca Češarek Puklavac, Zavod RS za šolstvo; Gal Faganel, Univerza v Ljubljani, Akademija za glasbo; Anja Gaberc, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Miha Haas, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; Antonije Hajdin, Gimnazija Koper, Glasbena šola Koper; Eva Hren Fras, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Milan Hudnik, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Franja Janež, I. gimnazija v Celju, Glasbena šola Celje; mag. Kristian Kolman, I. gimnazija v Celju, Glasbena šola Celje; Jaka Kopač, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Danica Koren, Šolski center Velenje, Glasbena šola Fran Korun Koželjski Velenje; Slaven Kulenović, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Sara Marinović, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Tomaž Rajterič, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; Marija Rome, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; Tatjana Špragar, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Peter Ugrin, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Vojko Vešligaj, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; Neli Zidar Kos, Glasbena šola Domžale; mag. Alenka Zupan, Gimnazija Koper, Glasbena šola Koper; Andrej Zupan, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola.

JEZIKOVNI PREGLED: Manja Žugman

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

https://eportal.mss.edus.si/msswww/datoteke/ucni_nacrti/2026/un-dp-violoncelo_um_gl_b-um_si_gl_b.pdf

Katalogni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI-ID 261992195](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:si:coibis-261992195)

ISBN 978-961-03-1493-6 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na svoji 247. seji, dne 16. 10. 2025, določil učni načrt violončelo za izobraževalni program umetniške gimnazije – glasbena smer, modul B – petje-instrument, in izobraževalni program umetniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri – glasbena smer, modul B – petje-instrument.

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje se je na svoji 247. seji, dne 16. 10. 2025, seznanil z didaktičnimi priporočili k učnemu načrtu violončelo za izobraževalni program umetniške gimnazije – glasbena smer, modul B – petje-instrument, in izobraževalni program umetniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri – glasbena smer, modul B – petje-instrument.

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

KAKO SE ZNAJTI?

TIPIČNE STRANI

V dokumentu je za dijakinje in dijake, učiteljice in učitelje ipd. uporabljena moška slovnična oblika, ki velja enakovredno za oba spola.

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih dijaki izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

Vrsta teme:
Obvezno
Izbirno
Maturitetno

Opis teme zajema ključne poudarke oz. koncepte kot okvir skupinam ciljev.

Dodatna pojasnila za temo lahko vsebujejo razlago o zasnovi teme, usmeritve in/ali navodila, ki se nanašajo na vsebino, vrsto teme, členitev teme, poimenovanje, trajanje, dejavnosti, izvedbo aktivnosti, učne pripomočke ... oz. karkoli, kar je pomembno za to temo.

IME TEME

OBVEZNO

OPIS TEME

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi duciist estrunda volorest, sandeni maximin uscillab il magnam quiam quo con explacc ullaccum alisi quidell igendam, in repta dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Ma vellaut quatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaiozem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi illisqui ipidel escim reprat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exceseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes dersped moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari valent voluptu rempor a de omnimax impellu ptatiaecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspelitem lam alit re, omnis ab il mo dolupti commihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipsa

Ceria pa iumquam, exernam quaspis dit equasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatorum qui ut re perumquaepep quame moditatum ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiam aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iusclisita dolorrym volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dodatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)
I: *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solos dolorum, quidit ad qui dolorerun.*
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak

- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorum quasimus mo mi.
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
- Ut fuga. Nemperum fuga.**
- Ma vellaut quatio rporore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
- Omnim ut doluptur, quam consequi.
- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorum quasimus mo mi.
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
- Ut fuga. Nemperum fuga.

TERMINI:

☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint
☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	

9 Gimnazija | Zgodovina

27. 2. 2025 /// 15:45

Pojmi, ki jih dijak mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikale usvojijo dijaki.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaboreet quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA UČNEGA NAČRTA Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA..... 10

Namen predmeta.....	10
Temeljna vodila predmeta	11
Obvezujoča navodila za učitelje	11

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA 12

Kažipot po didaktičnih priporočilih	12
Splošna didaktična priporočila	13
Splošna priporočila za vrednotenje znanja	14
Specialnodidaktična priporočila področja/predmeta	16

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA..... 25

1. LETNIK	26
Tehnične prvine.....	26
Etude	29
Sonate, sonatine in suite	31
Koncerti, concertini	33
Skladbe.....	35
Skladbe slovenskih skladateljev	37
2. LETNIK	38
Tehnične prvine.....	38
Etude	40
Sonate, sonatine in suite	42
Koncerti, concertini	44
Skladbe.....	46
Skladbe slovenskih skladateljev	47
3. LETNIK	48
Tehnične prvine.....	48
Etude	50
Sonate, sonatine in suite	52
Koncerti, concertini	54
Skladbe.....	56
Skladbe slovenskih skladateljev	58
4. LETNIK	59
Tehnične prvine.....	59

Etude	61
Sonate, sonatine in suite	62
Koncerti, concertini	63
Skladbe.....	64
Skladbe slovenskih skladateljev	65

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH66

Didaktična priporočila.....	66
1. letnik.....	66
TEHNIČNE PRVINE.....	66
ETUDE	67
SONATE, SONATINE IN SUITE	67
KONCERTI, CONCERTINI.....	67
SKLADBE.....	68
SKLADBE SLOVENSKIH SKLADATELJEV	69
2. letnik.....	69
TEHNIČNE PRVINE.....	69
ETUDE	69
SONATE, SONATINE IN SUITE	69
KONCERTI, CONCERTINI.....	70
SKLADBE.....	70
SKLADBE SLOVENSKIH SKLADATELJEV	71
3. letnik.....	72
TEHNIČNE PRVINE.....	72
ETUDE	72
SONATE, SONATINE IN SUITE	72
KONCERTI, CONCERTINI.....	73
SKLADBE.....	73
SKLADBE SLOVENSKIH SKLADATELJEV	74
4. letnik.....	75

TEHNIČNE PRVINE	75
ETUDE.....	75
SONATE, SONATINE IN SUITE	75
KONCERTI, CONCERTINI	76
SKLADBE	76
SKLADBE SLOVENSKIH SKLADATELJEV	78
PRILOGE	79

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Violončelo je skozi štiri stoletja postalo nepogrešljivo glasbilo v svetu glasbe. Zaradi svojega širokega obsega od basovskega do sopranskega registra ter barve zvoka je violončelo priljubljeno kot solistično glasbilo, del komornih sestavov in orkestrrov. Njegova vsestranskost omogoča izvajanje glasbe različnih stilov in obdobj, od baroka do sodobne glasbe.

Poslanstvo predmeta violončela temelji na prepričanju, da sta glasba in umetnost najboljše sredstvo za doseganje osebne rasti in družbenega sožitja.

Razvoj violončelista v srednješolskem obdobju usmerja dijaka v profesionalno delo in ga usposablja za študij univerzitetnih programov, zato zahteva poglobljen razvoj glasbenih umetniških sposobnosti ter sistematično pridobivanje glasbeno vsebinskega in tehničnega znanja ter veščin. Učni program ponuja predloge in rešitve, ki sledijo temu cilju. Poudarek je na individualnem pristopu, prilagojenim potrebam in zmožnostim vsakega dijaka, kar omogoča optimalen razvoj njihovih talentov.

Med učenjem violončela dijaki razvijajo svoj glasbeni talent in pridobivajo širok spekter znanj ter veščin, ki vključujejo tehnično obvladovanje instrumenta, interpretacijo glasbenih del in umetniško izražanje. Razvijajo tudi pomembne osebnostne lastnosti, kot so disciplina, vztrajnost, samostojnost in ustvarjalnost. Učenje violončela spodbuja tudi čustveno izražanje in osebno rast, saj dijaki skozi glasbo raziskujejo in izražajo svoja čustva ter razvijajo občutek za estetiko in umetnost.

Violončelo je imelo v preteklosti in ima tudi danes pomemben položaj v glasbeni kulturi na Slovenskem, izobraževanje violončelistov pa se ponaša z bogato tradicijo. To se kaže v uspešnem delovanju violončelistov, številnih simfoničnih in godalnih orkestrrov ter komornih sestavov. Poleg tega slovenski violončelisti redno dosegajo visoke uvrstitve na mednarodnih tekmovanjih, kar potrjuje kakovost njihovega izobraževanja in umetniškega razvoja.

Učenje violončela prispeva tudi k razvoju veščin, ki so uporabne na drugih področjih, kot so izboljšanje koncentracije, koordinacije in timskega dela. Dolgoročno gledano, učenje violončela vpliva na osebni in poklicni razvoj dijakov, tudi če se ne odločijo za poklicno glasbeno pot. Poleg tega učenje violončela prispeva k ohranjanju in razvoju kulturne dediščine ter omogoča dijakom, da skozi glasbo prispevajo k družbeni skupnosti.

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Predmet temelji na ciljnem in procesnem udejanjanju avtentičnih oblik učenja glasbe. Učitelji ob upoštevanju razvojnih zakonitosti dijakov in njihovih interesov avtonomno izbirajo glasbene vsebine (šole in tehnike, etude, koncerte, sonate, skladbe in dela slovenskih skladateljev) z namenom razvoja dijakove glasbene nadarjenosti ter poglobljanja njegove muzikalnosti, glasbenih sposobnosti, spretnosti in znanj.

Temeljna vodila predmeta vključujejo individualiziran pristop, kjer učitelji prilagajajo učne metode in vsebine posameznim dijakom, upoštevajoč njihove specifične potrebe, interese in razvojne stopnje. Ta pristop omogoča optimalen razvoj glasbenih talentov in sposobnosti vsakega dijaka. Predmet spodbuja razvoj kritičnega mišljenja, saj se dijaki učijo analitičnega poslušanja in razumevanja glasbenih del, kar prispeva k njihovemu globljemu glasbenemu znanju in sposobnosti kritičnega mišljenja. To jim omogoča, da postanejo ne le izvrstni izvajalci, temveč tudi preiščeni in reflektirani glasbeniki.

Spodbujanje ustvarjalnosti predstavlja osrednje vodilo predmeta, saj dijakom omogoča razvoj lastnega umetniškega izraza in krepitev samozavesti v ustvarjalnem procesu. Poleg tehničnih in glasbenih veščin program poudarja tudi razvoj ključnih osebnostnih lastnosti, kot so disciplina, vztrajnost, samostojnost in sodelovanje. Glasbeno izraževanje tako celostno prispeva k osebnostnemu razvoju dijakov, kar je pomembno za njihovo uspešno delovanje v različnih življenjskih situacijah.

Program krepi kulturno zavest dijakov z vključevanjem del slovenskih skladateljev in raziskovanjem slovenske glasbene dediščine, kar bogati njihovo kulturno identiteto in povezuje z lokalno glasbeno tradicijo.

OBVEZUJOČA NAVODILA ZA UČITELJE

Učitelj naj sledi ključnim smernicam, ki zagotavljajo celostni razvoj dijakov. Pouk je osredinjen na dijaka, kar pomeni, da učitelj prilagaja metode in vsebine glede na individualne potrebe in interese dijaka. Pomembno je sprotno spremljanje napredka dijaka, ki vključuje redno povratno informacijo in prilagajanje učnih strategij glede na dosežke in potrebe posameznika. Razvoj tehničnih veščin igranja violončela, vključno z različnimi tehnikami loka in intonacije, je temeljnega pomena. Predmet spodbuja razvoj kritičnega mišljenja, saj se dijak uči analitičnega poslušanja in razumevanja glasbenih del, kar prispeva k njegovemu globljemu glasbenemu znanju. Kulturna zavest se krepi z vključevanjem del slovenskih skladateljev in raziskovanjem slovenske glasbene dediščine, kar bogati njegovo kulturno identiteto. Praktične izkušnje, pridobljene skozi nastope na koncertih, tekmovanjih in drugih javnih prireditvah, krepijo samozavest dijaka in so pomembne za njegov profesionalni razvoj.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

KAŽIPOT PO DIDAKTIČNIH PRIPOROČILIH

Razdelke *Kažipot po didaktičnih priporočilih*, *Splošna didaktična priporočila* in *Splošna priporočila za vrednotenje znanja* je pripravil Zavod RS za šolstvo.

Didaktična priporočila prinašajo učiteljem napotke za uresničevanje učnega načrta predmeta v pedagoškem procesu. Zastavljena so večplastno, na več ravneh (od splošnega h konkretnemu), ki se medsebojno prepletajo in dopolnjujejo.

- » Razdelka ***Splošna didaktična priporočila*** in ***Splošna priporočila za vrednotenje znanja*** vključujeta krovne usmeritve za načrtovanje, poučevanje in vrednotenje znanja, ki veljajo za vse predmete po celotni izobraževalni vertikali. Besedilo v teh dveh razdelkih je nastalo na podlagi *Usmeritev za pripravo didaktičnih priporočil k učnim načrtom za osnovne šole in srednje šole* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/3ladrdt>) ter *Izhodišč za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/plw0909>) in je v vseh učnih načrtih enako.
- » Razdelek ***Specialnodidaktična priporočila področja/predmeta*** vključuje tista didaktična priporočila, ki se navezujejo na področje/predmet kot celoto. Zajeti so didaktični pristopi in strategije, ki so posebej priporočeni in značilni za predmet glede na njegovo naravo in specifikke.

Učni načrt posameznega predmeta je členjen na *teme*, vsaka tema pa se lahko nadalje členi na *skupine ciljev*.

- » Razdelka ***Didaktična priporočila za temo*** in ***Didaktična priporočila za skupino ciljev*** vključujeta konkretne in specifične napotke, ki se nanašajo na poučevanje določene teme oz. skupine ciljev znotraj teme. Na tem mestu so izpostavljene preverjene in učinkovite didaktične strategije za poučevanje posamezne teme ob upoštevanju značilnosti in vidikov znanja, starosti dijakov, predznanja, povezanosti znanja z drugimi predmeti/področji ipd. Na tej ravni so usmeritve lahko konkretizirane tudi s primeri izpeljave oz. učnimi scenariji.

Didaktična priporočila na ravni skupine ciljev zaokrožujeta razdelka ***Priporočeni načini izkazovanja znanja*** in ***Opisni kriteriji***, ki vključujeta napotke za vrednotenje znanja (spremljanje, preverjanje, ocenjevanje) znotraj posamezne teme oz. skupine ciljev.

SPLOŠNA DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Učitelj si za uresničitev ciljev učnega načrta, kakovostno učenje ter optimalni psihofizični razvoj dijakov prizadeva zagotoviti varno in spodbudno učno okolje. V ta namen pri poučevanju uporablja raznolike didaktične strategije, ki vključujejo učne oblike, metode, tehnike, učna sredstva in gradiva, s katerimi dijakom omogoča aktivno sodelovanje pri pouku, pa tudi samostojno učenje. Izbira jih premišljeno, glede na namen in naravo učnih ciljev ter glede na učne in druge, za učenje pomembne značilnosti posameznega dijaka, učne skupine ali oddelka.

Varno in spodbudno učno okolje učitelj zagotavlja tako, da:

- » spodbuja medsebojno sprejemanje, sodelovanje, čustveno in socialno podporo;
- » neguje vedoželjnost, spodbuja interes in motivacijo za učenje, podpira razvoj različnih talentov in potencialov;
- » dijake aktivno vključuje v načrtovanje učenja;
- » kakovostno poučuje in organizira samostojno učenje (individualno, v parih, skupinsko) ob različni stopnji vodenja in spodbujanja;
- » dijakom omogoča medsebojno izmenjavo znanja in izkušenj, podporo in sodelovanje;
- » prepozna in pri poučevanju upošteva predznanje, skupne in individualne učne, socialne, čustvene, (med)kulturne, telesne in druge potrebe dijakov;
- » dijakom postavlja ustrezno zahtevne učne izzive in si prizadeva za njihov napredek;
- » pri dijakih stalno preverja razumevanje, spodbuja ozaveščanje in usmerjanje procesa lastnega učenja;
- » proces poučevanja prilagaja ugotovitvam sprotnega spremljanja in preverjanja dosežkov dijakov;
- » omogoča povezovanje ter nadgrajevanje znanja znotraj predmeta, med predmeti in predmetnimi področji;
- » poučuje in organizira samostojno učenje v različnih učnih okoljih (tudi virtualnih, zunaj učilnic), ob uporabi avtentičnih učnih virov in reševanju relevantnih življenjskih problemov in situacij;
- » ob doseganju predmetnih uresničuje tudi skupne cilje različnih področij (jezik, državljanstvo, kultura in umetnost; trajnostni razvoj; zdravje in dobrobit; digitalna kompetentnost; podjetnost).

Učitelj pri uresničevanju ciljev in standardov znanja učnega načrta dijakom omogoči prepoznavanje in razumevanje:

- » smisla oz. namena učenja (kaj se bodo učili in čemu);

- » uspešnosti lastnega učenja oz. napredka (kako in na temelju česa bodo vedeli, da so pri učenju uspešni in so dosegli cilj);
- » pomena različnih dokazov o učenju in znanju;
- » vloge povratne informacije za stalno izboljševanje ter krepitev občutka »zmorem«;
- » pomena medvrstniškega učenja in vrstniške povratne informacije.

Za doseganje celostnega in poglobljenega znanja učitelj načrtuje raznolike predmetne ali medpredmetne učne izzive, ki spodbujajo dijake k aktivnemu raziskovanju, preizkušanju, primerjanju, analiziranju, argumentiranju, reševanju avtentičnih problemov, izmenjavi izkušenj in povratnih informacij. Ob tem nadgrajujejo znanje ter razvijajo ustvarjalnost, inovativnost, kritično mišljenje in druge prečne veščine. Zato učitelj, kadar je mogoče, izvaja projektni, problemski, raziskovalni, eksperimentalni, izkustveni ali praktični pouk in uporablja temu primerne učne metode, pripomočke, gradiva in digitalno tehnologijo.

Učitelj upošteva raznolike zmožnosti in potrebe dijakov v okviru notranje diferenciacije in individualizacije pouka ter personalizacije učenja s prilagoditvami, ki obsegajo:

- » učno okolje z izbiro ustreznih didaktičnih strategij, učnih dejavnosti in oblik;
- » obsežnost, zahtevnost in kompleksnost učnih ciljev;
- » raznovrstnost in tempo učenja;
- » načine izkazovanja znanja, pričakovane rezultate ali dosežke.

Učitelj smiselno upošteva načelo diferenciacije in individualizacije tudi pri načrtovanju domačega dela dijakov, ki naj bo osmišljeno in raznoliko, namenjeno utrjevanju znanja in pripravi na nadaljnje učenje.

Individualizacija pouka in personalizirano učenje sta pomembna za razvijanje talentov in potencialov nadarjenih dijakov. Še posebej pa sta pomembna za razvoj, uspešno učenje ter enakovredno in aktivno vključenost dijakov s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami, z učnimi težavami, dvojno izjemnih, priseljencev ter dijakov iz manj spodbudnega družinskega okolja. Z individualiziranimi pristopi preko inkluzivne poučevalne prakse učitelj odkriva in zmanjšuje ovire, ki dijakom iz teh skupin onemogočajo optimalno učenje, razvoj in izkazovanje znanja, ter uresničuje v individualiziranih programih in v drugih individualiziranih načrtih načrtovane prilagoditve vzgojno-izobraževalnega procesa za dijake iz specifičnih skupin.

SPLOŠNA PRIPOROČILA ZA VREDNOTENJE ZNANJA

Vrednotenje znanja razumemo kot ugotavljanje znanja dijakov skozi celoten učni proces, tako pri spremljanju in preverjanju (ugotavljanje predznanja in znanja dijaka na vseh stopnjah učenja) kot tudi pri ocenjevanju znanja.

V prvi fazi učitelj kontinuirano spremlja in podpira učenje, preverja znanje vsakega dijaka, mu nudi kakovostne povratne informacije in ob tem ustrezno prilagaja lastno poučevanje. Pred začetkom učnega procesa učitelj najprej aktivira in ugotavlja dijakovo predznanje in ugotovitve uporabi pri načrtovanju pouka. Med učnim procesom sproti preverja doseganje ciljev pouka in standardov znanja ter spremlja in ugotavlja napredek dijaka. V tej fazi učitelj znanja ne ocenjuje, pač pa na osnovi ugotovitev sproti prilagaja in izvaja dejavnosti v podporo in spodbudo učenju (npr. dodatne dejavnosti za utrjevanje znanja, prilagoditve načrtovanih dejavnosti in nalog glede na zmožnosti in potrebe posameznih dijakov ali skupine).

Učitelj pripomore k večji kakovosti pouka in učenja, tako da:

- » sistematično, kontinuirano in načrtno pridobiva informacije o tem, kako dijak dosega učne cilje in usvaja standarde znanja;
- » ugotavlja in spodbuja razvoj raznolikega znanja – ne le vsebinskega, temveč tudi procesnega (tj. spretnosti in veščin), spremlja in spodbuja pa tudi razvijanje odnosnega znanja;
- » spodbuja dijaka, da dosega cilje na različnih taksonomskih ravneh oz. izkazuje znanje na različnih ravneh zahtevnosti;
- » spodbuja uporabo znanja za reševanje problemov, sklepanje, analiziranje, vrednotenje, argumentiranje itn.;
- » je naravnani na ugotavljanje napredka in dosežkov, pri čemer razume, da so pomanjkljivosti in napake zlasti priložnosti za nadaljnje učenje;
- » ugotavlja in analizira dijakovo razumevanje ter odpravlja vzroke za nerazumevanje in napačne predstave;
- » dijaka spodbuja in ga vključuje v premisleke o namenih učenja in kriterijih uspešnosti, po katerih vrednoti lastno učno uspešnost (samovrednotenje) in uspešnost vrstnikov (vrstniško vrednotenje);
- » dijaku sproti podaja kakovostne povratne informacije, ki vključujejo usmeritve za nadaljnje učenje.

Ko so dejavnosti prve faze (spremljanje in preverjanje znanja) ustrezno izpeljane, sledi druga faza, ocenjevanje znanja. Pri tem učitelj dijaku omogoči, da lahko v čim večji meri izkaže usvojeno znanje. To doseže tako, da ocenjuje znanje na različne načine, ki jih je dijak spoznal v procesu učenja. Pri tem upošteva potrebe dijaka, ki za uspešno učenje in izkazovanje znanja potrebuje prilagoditve.

Učitelj lahko ocenjuje samo znanje, ki je v učnem načrtu določeno s standardi znanja. Predmet ocenjevanja znanja niso vsi učni cilji, saj vsak cilj nima z njim povezanega specifičnega standarda znanja. Učitelj ne ocenjuje stališč, vrednot, navad, socialnih in čustvenih veščin ipd., čeprav so te zajete v ciljih učnega načrta in jih učitelj pri dijaku sistematično spodbuja, razvija in v okviru prve faze tudi spremlja.

Na podlagi standardov znanja in kriterijev uspešnosti učitelj, tudi v sodelovanju z drugimi učitelji, pripravi kriterije ocenjevanja in opisnike ter jih na ustrezen način predstavi dijaku. Če dijak v procesu učenja razume in uporablja kriterije uspešnosti, bo lažje razumel kriterije ocenjevanja. Ugotovitve o doseganju standardov znanja, ki temeljijo na kriterijih ocenjevanja in opisnikih, se izrazijo v obliki ocene.

Učitelj z raznolikimi načini ocenjevanja omogoči izkazovanje raznolikega znanja (védenje, spretnosti, veščine) na različnih ravneh. Zato poleg pisnih preizkusov znanja in ustnih odgovorov ocenjuje izdelke (pisne, likovne, tehnične, praktične in druge za predmet specifične) in izvedbo dejavnosti (govorne, gibalne, umetniške, eksperimentalne, praktične, multimedijske, demonstracije, nastope in druge za predmet specifične), s katerimi dijak izkaže svoje znanje.

SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA PODROČJA/PREDMETA

Učni načrt učitelja usmerja pri izboru učnih strategij oziroma k cilju usmerjenih učnih dejavnosti. Učitelj pri načrtovanju učnih ur izhaja iz:

- temeljnih didaktičnih načel (npr. načelo aktivnosti, načelo nazornosti, načelo strukturiranosti, sistematičnosti in postopnosti, načelo ekonomičnosti in racionalnosti pouka, načelo povezovanja teorije in prakse, načelo trajnosti znanja, načelo motivacije, načelo individualizacije pouka, načelo socializacije dijaka),
- dijakovih glasbenih sposobnosti, spretnosti in znanj, razvojnih značilnosti, individualnih potreb in interesov,
- kulture, umetniške in sporočilne vrednosti glasbe.

Poleg že uveljavljenih in preizkušenih didaktičnih strategij ter metod v pouk vključuje inovativne tehnike, prožno uporablja različne učne oblike, uvaja nove didaktične postopke, učne metode in sodobne digitalne tehnologije. Pouk izvaja v spodbudnem učnem okolju, tako v razredu kot tudi zunaj njega. Obiski koncertov, glasbenih prireditev in srečanja z glasbenimi umetniki pomembno širijo glasbena znanja dijakov, spodbujajo kritično mišljenje in razvijajo estetsko vrednotenje.

Glasbena znanja pripevajo k razvoju ključne kompetence kulturna zavest in izražanje. Ob zavedanju slovenske glasbene in kulturne identitete, ki temelji na bogati zakladnici ljudske in umetne glasbe, dijaki širijo svoja znanja ter spoznavajo raznolikost in bogastvo glasbenih praks drugih kultur in narodov.

Zgradba učnega načrta

Cilji v učnem načrtu so oblikovani odprto in široko, kar učitelju omogoča avtonomijo pri izboru glasbenih vsebin ter njihovemu prilagajanju razvojnim značilnostim, zmožnostim in interesom

dijakov. Cilji se nadgrajujejo iz letnika v letnik, kar zagotavlja postopnost in kontinuiteto skozi celotno gimnazijsko vertikalno. Standardi znanja so izpeljani iz ciljev.

Posamezen letnik gimnazije predstavlja temo v učnem načrtu. Pod vsako temo (letnik) so nanizane skupine ciljev zbrane pod svojim tematskim naslovom (npr. Tehnične in muzikalne prvine, Etude). V vsakem letniku gimnazije se uresničujejo vsi cilji vseh tematsko združenih skupin ciljev, načrtovanje teh ciljev pa naj bo uravnoteženo z razvidno rdečo nitjo učnega procesa. Skozi daljše časovno obdobje učitelj načrtuje postopno uvajanje ciljev in njihovo nadgradnjo z novimi, pri čemer izhaja iz usvojenih znanj in spretnosti, pridobljenih v predhodnih letnikih.

Delo temelji na poznavanju dijakovega tehničnega in muzikalnega znanja ter njegovih psihofizičnih sposobnosti. Učni načrti predstavljajo podlago, vendar praksa kaže, da se v razvoju posameznikov pojavljajo precejšnje razlike, ki jih kljub selekciji in preizkusu znanja ter nadarjenosti ni mogoče vnaprej predvideti. Zato so odstopanja od letnega programa dopustna. V praksi to pomeni prilagajanje načina poučevanja in napredovanja dijakovim individualnim sposobnostim.

Med šolanjem je treba posebno pozornost nameniti tistim tehničnim prvinam, ki jih dijak obvlada slabše. Širok izbor literature za violončelo učitelju omogoča izbiro del, ki bodo posamezniku najbolj koristila. Dijak naj znanje stopnjuje glede na svoje zmožnosti, pri tem pa ne sme izpuščati temeljnih znanj, ki mu omogočajo kasnejšo izvedbo zahtevnejših del.

Učitelj mora posebno pozornost nameniti zdravju dijaka. Z ustreznimi navodili za vajo mu pomaga preprečiti bolečine, ki nastopijo zaradi:

- » slabe drža,
- » nesproščenosti,
- » dolgotrajne vaje zahtevnih prijemov v levi roki (široke lege, zahtevni prstni redi),
- » naprezanja desne roke.

Dijaka je treba opozoriti, da ne sme vaditi z občutkom bolečine, temveč mora prenehati z vajo, poiskati vzrok bolečine in se ji izogniti. Vsakodnevne vaje za ogrevanje lahko pomagajo preprečiti bolečine v rokah. Izogibati se je treba dolgotrajnemu nošenju violončela; dijaku se lahko pomaga z mestom za shranjevanje na šoli, prevozom ali z izbiro lažje škatle. Zaradi preobremenjenosti lahko pride tudi do psihičnih težav, zato se mora učitelj z dijakom pogovoriti o njegovih stiskah, mu pomagati pri reševanju ali ga napotiti k ustreznemu svetovalcu.

Učitelj mora uravnotežiti čas, ki ga dijak namenja posamezni skladbi, s kakovostjo izvedbe. Najvišja stopnja dovršenosti se pričakuje pri skladbah, ki so namenjene javnim nastopom in tekmovanjem. Hkrati je treba skrbeti za širjenje repertoarja, ki se izvaja manj intenzivno – takšne skladbe se ne učijo na pamet, ne vadijo dolgotrajno in ne izdelujejo do popolnosti, temveč služijo razvoju muzikalnosti in širjenju glasbenega znanja.

Posebno pozornost velja nameniti pomnjenju, ki naj temelji na oblikovni in harmonski analizi, ne zgolj na akustičnih in vizualnih predstavah. Dijake je treba spodbujati k samostojnemu študiju skladb v okviru učnega programa ter skladb, ki jih izberejo glede na svoja posebna zanimanja. Prav tako ne smemo zanemariti igre *a prima vista* in improvizacije, ki dijaku omogočata, da se hitreje znajde v nepredvidljivih okoliščinah.

Spodbujati je treba igranje v komornih skupinah in orkestru, še posebej muziciranje v ansamblu violončel, od dua naprej. Igranje z učiteljem je lahko nadgradnja individualnega pouka na višjem umetniškem nivoju. Učitelj naj pomaga tudi pri pripravi dijaka na izvajanje zahtevnejših skladb v orkestru.

Doseganje ciljev in uresničevanje nalog učnega programa za violončelo je odvisno od dijakovih sposobnosti, interesa in kontinuiranega dela, vendar je uspeh dijaka v veliki meri odvisen od strokovnega znanja in pedagoške usposobljenosti učitelja.

Priporočljivo je, da dijak nastopa na internih in javnih nastopih v okviru šole. Koristno pa je tudi sodelovanje na nastopih zunaj šole, na revijah ter raznih tekmovanjih doma in v tujini. Doseganje ciljev in uresničevanje nalog učnega programa za violončelo je odvisno od dijakovih sposobnosti, interesa in kontinuiranega dela, vendar je uspeh dijaka v mnogem odvisen od strokovnega znanja in pedagoške usposobljenosti učitelja.

Učitelju violončela priporočamo, da:

- » dijaku omogoča redno in kontinuirano sodelovanje s korepetitorjem;
- » spremlja sodobna dognanja stroke in pogloblja svoje znanje;
- » se usposablja na področjih specialne didaktike, metodike in drugih posebnih disciplin;
- » razvija kritičen odnos do izbora glasbenega repertoarja, ki naj dijaka vodi k razvoju vseh vidikov igre na violončelo;
- » zagotavlja uravnoteženost izbranega repertoarja v njegovih muzikaličnih principih, različnih slogovnih obdobjih, po glasbenih zvrsteh in oblikah ter po tehničnih zahtevah;
- » individualno pristopa k izbiri vsebin glede na predznanja in sposobnosti dijaka;
- » s kakovostno izvedbo demonstrira dijaku predlagane vsebine, spodbude in rešitve;
- » spodbuja dijaka k razvoju samostojnosti in osebnega umetniškega izraza;
- » ponuja dijaku predloge za poslušanje in ogled izbranih izvedb na avdio in video posnetkih;
- » usmerja dijaka v spoznavanje literature za violončelo in samostojno iskanje in raziskovanje literature;
- » po temeljiti presoji in v skladu z razvojem dijakove nadarjenosti dopolnjuje seznam navedenih gradiv z gradivi podobne ali višje težavnostne stopnje;
- » kombinira navedene cilje med letniki glede na program in presojo v skladu z dijakovim individualnim razvojem;

» sledi uresničitvi vseh navedenih ciljev do konca šolanja.

Učni načrt nadgrajuje poznavanje glasbe, ki se v praksi lahko udejanja s skrbno in gospodarno načrtovanimi in izpeljanimi učnimi urami. Učitelj avtonomno oblikuje posamezne učne sklope, tako da smiselno povezuje posamezne glasbene dejavnosti z operativno-procesnimi razvojnimi cilji in vsebinami. Zaporedje in globino vsebin ter metode in oblike dela učitelj prilagaja glede na potrebe, zmožnosti in pričakovanja dijakov. Učitelj naj spodbuja dijaka tudi k obisku koncertov in kulturnih prireditev, ki so pomemben vir izkušenj in informacij, ki jih ne more dati sam pouk; dijak tako spoznava bogastvo glasbene literature in se srečuje z interpretativnimi dosežki priznanih umetnikov, kar oblikuje njegovo umetniško osebnost; ob tem spoznava zakonitosti poklicnega dela v glasbi in svojega področja tudi s praktičnih, z organizacijskih in drugih vidikov, ki pomembno vplivajo na dijakov razvoj.

Individualizacija in formativno spremljanje znanja

Pouk violončela ponuja oblike, metode in didaktične pristope dela, ki same po sebi ustvarjajo pogoje za individualizacijo. Učitelj s premišljenim izborom glasbenih vsebin prilagaja raven zahtevnosti dijakovim zmožnostim. Oblika individualnega pouka instrumenta še bolj podpira individualizacijo in diferenciacijo. Cilje načrtuje tako, da spodbuja samostojnost dijakov pri glasbenih dejavnostih: izvajanje, poslušanje in ustvarjanje.

Glasbeni pouk, osredinjen na dijaka, od učitelja zahteva stalno didaktično ustvarjalnost pri oblikovanju učnega procesa, v katerem dijak postopoma prevzema odgovornost za lastno učenje in učne dosežke. Hkrati pri dijaku spodbuja sodelovalno učenje in timsko delo, pri katerem dijak praktično in teoretično raziskuje glasbo in rešuje avtentične, problemske naloge.

Medpredmetno povezovanje

Učitelj uresničuje horizontalno in vertikalno medpredmetno povezovanje, tako z vidika procesov učenja kot tudi učnih vsebin in pojmov. Dijaki se medpredmetno povezujejo npr. pri komorni igri, v vokalno-instrumentalnih sestavih in v orkestrih. Svoje teoretsko znanje, pridobljeno pri pouku solfeggia, glasbenega stavka in zgodovine glasbe uporabljajo pri kompozicijski in slogovni analizi skladb, kar prispeva k boljšemu razumevanju bolj kakovostni izvedbi skladb.

Medpredmetno povezovanje se uresničuje v čim večji možni meri s timskim delom in v prožni organizaciji učnih ur. Udejanja naj se tudi na ekskurzijah, gostovanjih dijakov doma in v tujini, pri projektnem in raziskovalnem delu.

Preverjanje in ocenjevanje znanja

Pod vsako skupino ciljev so nanizani široko zastavljeni cilji in standardi znanja, ki učitelju omogočajo avtonomijo. Iz ciljev, ki jih lahko objektivno preverimo, so izpeljani standardi. Standarde znanja se dosega skozi vzgojno-izobraževalno delo v dejavnostih, ki se izvajajo v živo

s prepletanjem ciljev, vsebin, metod in oblik dela. Pri doseganju kakovostne ravni standardov upoštevamo individualne značilnosti glasbenega razvoja dijakov.

S preverjanjem znanja učitelj spremlja dijakov razvoj in napredek v okviru vsake ure pouka ter na nastopih. Po preverjanju daje dijaku povratne informacije o njegovem napredku. Po potrebi lahko učitelj v postopek preverjanja vključi tudi druge učitelje istega ali sorodnega predmeta, kar prispeva k timskemu delu, izmenjavi izkušenj in usklajevanju kriterijev.

Priporočamo določen okvirni obseg snovi, ki jo je treba predelati med posameznim šolskim letom, da načrtovano in uspešneje zagotovimo skladno rast v spretnostih igranja, kar je podlaga pri ustreznem umetniškem izražanju.

Priporočen obseg snovi:

1. LETNIK

- » več lažjih etud (npr. S. Lee, L. Grigorian, R. Matz) ter tri težje (npr. D. Popper, J. J. F. Dotzauer);
- » vsaj tri stavke iz Suite za violončelo solo J. S. Bacha;
- » dva kontrastna stavka iz predklasične sonate; dva kontrastna stavka koncerta;
- » dve melodični in ena virtuoza skladba.

2. LETNIK

- » več lažjih ter tri težje etude;
- » vsaj tri stavke iz Suite za violončelo solo J. S. Bacha;
- » dva kontrastna stavka iz predklasične sonate;
- » dva kontrastna stavka koncerta;
- » dve melodični in ena virtuoza skladba.

3. LETNIK

- » več lažjih ter tri težje etude;
- » vsaj tri stavke iz Suite za violončelo solo J. S. Bacha;
- » dva kontrastna stavka iz predklasične sonate;
- » dva kontrastna stavka koncerta;
- » dve melodični in ena virtuoza skladba.

4. LETNIK

- » več lažjih in tri težje etude;
- » vsaj tri stavke iz Suite za violončelo J. S. Bacha;

- » koncert v celoti;
- » dve melodični in ena virtuoza skladba.

Individualni pouk instrumenta se ocenjuje z izvedbo izbranih glasbenih vsebin pri pouku in na nastopih.

Pri ocenjevanju se upošteva:

- » tehnično obvladovanje instrumenta,
- » natančnost in zanesljivost izvedbe,
- » stopnja muzikalnosti,
- » zahtevnost izbranega programa.

Priporočljivo je, da dijak ob koncu šolskega leta izvede zaključni nastop, na katerem predstavi svoje pridobljeno znanje in spretnosti iz priporočene snovi.

Zaključni nastop naj dijaku omogoči, da svoje znanje in spretnosti predstavi na praktičen in ustvarjalen način. Na njem izkaže doseganje standardov znanja z izvedbo vsebin, ki so določene za posamezni letnik, pri čemer mora doseči vsaj minimalne standarde znanja. Priporočamo, da dosežek na zaključnem nastopu ocenita vsaj **dva učitelja**, ki dijaka ne poučujeta. Oceno oblikujeta v soglasju z učiteljem nosilcem predmeta.

Priporočena snov za zaključni nastop:

1. LETNIK

Dijak:

- » na pamet izvede lestvico, vse obrate durovih in molovih razloženih trozvokov, zmanjšani in dominantni septakord v okviru štirih oktav;
- » izvede dve etudi (ena v palčni legi);
- » izvede stavek iz suite J. S. Bacha (priporočljivo I ali II);
- » izvede dva stavka različnih karakterjev iz predklasicistične sonate ali stavek koncerta (1. ali 2. in 3. stavek);
- » izvede skladbo po izboru (virtuoza, melodična ali skladba slovenskega skladatelja).

Ves program se izvaja na pamet, z izjemo sonat od klasicizma naprej.

2. LETNIK

Dijak:

- » izvede lestvico z razloženimi kvintakordi, zmanjšanim in dominantnim septakordom v obsegu štirih oktav ter sekste v obsegu dveh oktav;
- » izvede dve etudi;
- » izvede stavek iz suite J. S. Bacha (priporočljivo I ali II);
- » izvede dva stavka različnih karakterjev iz predklasicistične sonate ali stavek koncerta (1. ali 2. in 3. stavek);
- » izvede skladbo po izboru (virtuozna, melodična ali skladba slovenskega skladatelja).

Ves program se izvaja na pamet, z izjemo sonat od klasicizma naprej.

3. LETNIK

Dijak:

- » izvede lestvico z razloženimi akordi v obsegu štirih oktav ter dvojemke (terce, sekste in oktave v obsegu dveh oktav);
- » izvede dve etudi;
- » izvede stavek iz suite J. S. Bacha (priporočljivo II ali III);
- » izvede dva stavka različnih karakterjev iz sonate ali stavek koncerta (1. ali 2. in 3. stavek);
- » izvede skladbo po izboru (virtuozna, melodična ali skladba slovenskega skladatelja).

Ves program se izvaja na pamet, z izjemo sonat od klasicizma naprej.

4. LETNIK

Dijak:

- » izvede lestvico z razloženimi akordi izbrane tonalitete v duru ali harmoničnem molu v obsegu štirih oktav ter dvojemke (terce, sekste in oktave);
- » izvede dve etudi;
- » izvede stavek iz suite J. S. Bacha;
- » izvede stavek koncerta (1. ali 2. in 3. stavek);
- » izvede skladbo po izboru.

Ves program se izvaja na pamet, z izjemo sonat od klasicizma naprej.

Dijak, ki opravlja maturo iz izbirnega predmeta glasba, ne opravlja zaključnega nastopa.

Skupni cilji

Cilji predmeta podpirajo skupne cilje s področij jezika, državljanstva, kulture in umetnosti, trajnostnega razvoja, zdravja in dobrobiti, digitalne kompetentnosti in podjetnosti.

V okviru pouka dijak:

Jezik, državljanstvo, kultura in umetnost

- » Spoznava (1.1.2.1) in uporablja strokovno terminologijo glasbenega jezika (1.1.2.2).
- » Analizira različne glasbene zapise in druga gradiva o glasbi (1.1.4.1).
- » Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo (1.1.5.1).
- » Vzpostavlja odnos do umetnosti in ozavešča lastno doživljanje (1.3.1.1).
- » Spoznava umetniške zvrsti, njihova izrazna sredstva ter kulturno-zgodovinski kontekst (1.3.2.1).
- » Uživa ob ustvarjanju glasbe ter se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih (1.3.4.1).
- » Svobodno izraža in uresničuje ustvarjalne ideje (1.3.4.2).
- » Živi kulturo in umetnost kot vrednoto (1.3.5.1).

Trajnostni razvoj

- » S pomočjo glasbe prepozna lastne vrednote v povezavi s trajnostnim razvojem (2.1.1.1).
- » Gradi odgovoren odnos do naravnih sistemov (2.1.3.1).
- » Kritično presoja informacije z vidika okolja, živih bitij in družbe ob upoštevanju različnih perspektiv (2.2.2.1).
- » Sodeluje z drugimi pri ukrepanju za trajnostnost (2.4.2.1).

Zdravje in dobrobit

- » Uravnava lastno doživljanje (3.1.2.1), razvija samozavest in samospoštovanje (3.1.2.2).
- » Glasbene dejavnosti spodbujajo radovednost (3.1.4.1) in sprostitvev (3.2.3.2).
- » Vključuje se v gibalne dejavnosti (3.2.1.3), s katerimi vzpostavlja pozitiven odnos do gibanja (3.2.1.2) ter spoznava ukrepe za ohranjanje zdravja (3.2.4.1).
- » Razvija spretnost aktivnega poslušanja (3.3.2.1) in sodelovalne veščine (3.3.3.1).

Digitalna kompetentnost

- » Pri iskanju informacij o glasbi (4.1.1.1), ustvarjanju, urejanju in deljenju v različnih formatih uporablja digitalno tehnologijo , (4.3.1.1), (4.3.2.1).
- » Upravlja svojo digitalno identiteto (4.2.6.1).
- » Prepoznava tehnične težave in jih skuša reševati (4.5.1.1).

Podjetnost

- » Uporablja glasbeno znanje in izkušnje pri reševanju izzivov , (5.3.1.1).
- » Vrednoti dosežke ustvarjanja ter uspešnost pri doseganju zastavljenih ciljev (5.3.5.2).
- » Uporablja pridobljeno glasbeno znanje v novih situacijah, npr. pri ustvarjanju (5.3.5.3).

Delo z dijaki z raznolikimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami

Učitelj preko inkluzivne prakse prilagodi poučevanje, preverjanje in ocenjevanje znanja za nadarjene dijake, dijake z učnimi težavami, dijake s posebnimi potrebami, dijake priseljence, dijake iz manj spodbudnega družinskega okolja. Prilagaja vsebine, metode, oblike in pristope dela, čas ter rabo didaktičnih pripomočkov za doseg ciljev in standardov znanj ali preseganjem le-teh. Delo z dijaki z raznolikimi potrebami zahteva timsko delo, sodelovanje med učitelji, spremljevalci in drugimi strokovnjaki. Učitelj sproti evalvira učinkovitost prilagoditev ter jih po potrebi spreminja glede na dijakov napredek.

Osnovno izhodišče za učiteljevo delo v prilagodljivem in vključujočem učnem okolju so spoštovanje ter upoštevanje različnosti, izvirnosti in individualnosti, pa tudi njegova lastna inkluzivna poučevalna praksa, zaradi vse večje raznolikosti med dijaki. Prilagodljivo in vključujoče učno okolje poudarja pomen koncepta vključevanja, ki temelji na dojemljanju razreda kot skupnosti različnih in edinstvenih posameznikov ter zahteva prilagoditev vzgojno-izobraževalnega procesa, da ta ustreza potrebam vseh dijakov.

Literatura

Ahačič, K. (2025). *Ključni cilji po področjih skupnih ciljev* (spletna izd.). Zavod RS za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/eohgiil>

Holcar, A., idr. (2016). *Formativno spremljanje v podporo učenju. Priročnik za učitelje in strokovne delavce*. Zavod RS za šolstvo.

Marentič Požarnik, B. (2021). *Psihologija učenja in pouka*. DZS.

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

1. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

V 1. letnik sodijo naslednje skupine ciljev: *Tehnične prvine, Etude, Sonate, sonatine in suite, Koncerti, concertini, Skladbe in Skladbe slovenskih skladateljev*. dijak razvija temeljne tehnične spretnosti in glasbeni izraz.

Izbor skladb je usmerjen v postopno tehnično napredovanje in oblikovanje muzikalnosti. Poudarek je na delih, ki omogočajo razvoj osnovnih lokovskih tehnik, intonacijske natančnosti in stilne interpretacije. Primerne so skladbe G. Goltermana, D. Poppra, C. Davidova, J. Klengla ter baročne sonate A. Vivaldija, B. Marcella in A. Vandini, ki spodbujajo razumevanje značilnosti različnih glasbenih slogov in obdobj.

TEHNIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- : ozavesti in korigira pozicijo telesa, višino stola, dolžino špice in postavitev violončela;
- : tehniko razvija z igranjem krajših vaj za reševanje, utrjevanje in razvoj posameznih tehničnih prvin;
- : igra vaje, lestvice (durove in molove), akorde (s poudarkom na razloženih kvintakordih z obrati, zmanjšanim in dominantnim septakordom) ter durove sekste čez dve oktavi (s poudarkom na dvojemkah v legatu in z menjavo leg);
- : ozavesti in korigira postavitev desne roke:
 - razvija spretnost oblikovanja tona z izbiro ustreznega razmerja med hitrostjo poteze, obtežitvijo loka in kontaktnim mestom žime s struno,
 - se uči oblikovati enakomeren zvok po celi dolžini loka od žabice do špice,
 - skrbi za kvalitetne menjave loka,
 - skrbi za menjave strun na pravi način v pravem trenutku,
 - razume, pozna in izvaja na vseh delih loka različne lokovne načine: ležeče (legato, détaché), polležeče (saoutillé), skakajoče (spiccato, staccato, ricochet);

○: ozavesti in korigira postavitev leve roke:

- misli na sproščene prste,
- izvaja vaje za krepitev prstov,
- skrbi za dobro intonacijo s slušno predstavo,
- menjava lege v različnih kombinacijah,
- uporablja palčno lego,
- razvija različne hitrosti in širine vibrata,
- pridobiva sproščenost, neodvisnost in hitrost padca in dviga prstov leve roke v različnih ritmičnih kombinacijah,
- uvaja dvojemke v vsakodnevno igro;

○: pri vadenju uporablja analitičen pristop in razvija sposobnost zastavljanja konkretnih ciljev;

○: izpopolnjuje tehniko leve roke z vajami za sprostitev in krepitev prstov, izboljšanje intonacije, menjavo leg v različnih kombinacijah, pravilno postavitev palčne lege ter razvoj vibrata;

○: pridobiva sproščenost, neodvisnost in hitrost padca in dviga prstov leve roke v različnih ritmičnih kombinacijah.

SC (3.2.3.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže samostojno kontrolo funkcionalne drže telesa ter postavitev leve in desne roke;
- » oblikuje ton z izbiro ustreznega razmerja med hitrostjo poteze, obtežitvijo loka in kontaktnim mestom žime s struno;
- » izkaže sproščenost ter hitrost padca in dviga prstov leve roke v različnih ritmičnih kombinacijah;
- » zaigra lestvice, akorde ter dvojemke (v legatu in z menjavami leg);
- » na pamet izvede lestvico, vse obrate durovih in molovih razloženih trozvokov, zmanjšani in dominantni septakord v okviru štirih oktav.

TERMINI

- lestvice ◦ akordi (razloženi kvintakordi, zmanjšani in dominantni septakord) ◦ dvojemke
- lokovni načini (legato, detache, saoutille, spiccato, staccato, ricochet)

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Za doseg optimalnih rezultatov pri glasbenem izobraževanju je priporočljivo, da dijak uporablja svoje lastno glasbilo. Pomembno je paziti na kvaliteto glasbila, saj le to omogoča dober ton in

zvok ter udobnost igranja. Kvaliteta strun in žime prav tako igra pomembno vlogo pri doseganju zelenih rezultatov.

Poleg glasbila je pomembno, da dijak uporablja stol z ustrezno višino in naklonom sedala. Pravilna drža med igranjem je pomembna za preprečevanje poškodb in zagotavljanje udobja med vadbo.

Za natančno izvajanje ritmičnih vaj in skladb je metronom nepogrešljivo orodje. Ogledalo omogoča dijaku, da spremlja svojo držo in tehniko igranja, kar pripomore k hitrejšemu napredku. Stojalo za note je prav tako bistveno, saj omogoča pravilno postavitve notnih zapisov in s tem olajša branje med igranjem.

Uporaba naprav za snemanje zvoka in videa je zelo priporočljiva. Posnetki omogočajo dijaku, da analizira svojo igro, prepozna napake in spremlja svoj napredek skozi čas. Prav tako so posnetki koristni za pripravo na nastope, saj omogočajo objektivno oceno izvedbe.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » natančnost izvajanja,
- » pravilnost izvajanja,
- » orientacija v glasbenem zapisu.

ETUDE

CILJI

Dijak:

- : razvija jasno, čisto in zanesljivo artikulacijo prstov leve roke, ki omogoča nadaljnji razvoj tehnike (hitrost, pasažna igra, trilčki, dvojemke itn.);
- : razvija jasno, čisto in zanesljivo artikulacijo desne roke (ton, stik loka s struno, začetki in zaključki);
- : razvija profesionalni glasbeni sluh in pridobiva intonacijsko natančnost in stabilnost v melodičnih linijah in harmonskih strukturah;
- : igra triglasne in štiriglasne akorde;
- : razvija izrazit legato v cantileni z izraznim, spevnim tonom;
- : z razvojem pomnjenja glasbenih vsebin zagotavlja igranje na pamet, kar je podlaga za poglobljeno in bolj prepričljivo izvajanje; **SC** (3.1.3.3)
- : obravnava problematične prvine igranja, nadgrajuje stare in razvija nove tehnične prvine, ki jih vključuje v muzikalno celoto;
- : natančno sledi notnemu zapisu in ga urejeno izvaja (ritem, tempo, lokovni načini, delitev loka);
- : razvija virtuosne lokovne načine, kot so spiccato, staccato, ricochet ipd.;
- : razvija virtuoznost posameznih prvin;
- : izpopolnjuje jasno, čisto in zanesljivo artikulacijo prstov leve roke, kar omogoča nadaljnji razvoj tehničnih veščin (hitrost, igranje pasaž, trilčki, dvojemke itn.);
- : igra v vseh legah v hitrejših tempih;
- : razvija izraznost vibrata z različno amplitudo, hitrostjo in intenzivnostjo;
- I:** *raziskuje in razvija lastne interpretacije etud, eksperimentira z izraznimi načini (legato, spiccato, vibrato) ter predstavi inovativne rešitve za tehnične in glasbene izzive.* **SC** (5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže virtuosne lokovne tehnike, kot so spiccato, staccato in ricochet, z ustrezno hitrostjo, natančnostjo in muzikalnostjo;

- » izkaže jasno, čisto in zanesljivo artikulacijo prstov leve roke, kar omogoča nadaljnji razvoj tehnike, vključno s hitrostjo, igranje pasaž, trilčke in dvojemke;
- » izkaže sposobnost razvijanja izraznosti vibrata z različno amplitudo, hitrostjo in intenzivnostjo;
- » izkaže sposobnost igranja v vseh legah v hitrejših tempih z natančnostjo in muzikalnostjo;
- » izkaže jasno, čisto in zanesljivo artikulacijo prstov leve roke;
- » zaigra z natančno intonacijo in stabilnostjo v melodičnih linijah in harmonskih strukturah;
- » zaigra osnovne poteze loka, vključno z detache in legato na vseh delih loka, marteale in spiccato;
- » med letom zaigra pet etud;
- » na pamet izvede dve etudi, od tega je ena v palčni legi.

TERMINI

- lokovne tehnike (spiccato, staccato in ricochet) ◦ vibrato ◦ lege ◦ pasažna igra ◦ trilčki
- dvojemke

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » natančnost izvajanja,
- » orientacija v glasbenem zapisu,
- » pravilno lokovanje.

SONATE, SONATINE IN SUITE

CILJI

Dijak:

- : razvija sposobnost glasbenega umetniškega izražanja skladb različnih slogovnih obdobij;
- : spoznava značilnosti glasbenih oblik v delih iz slogovnih obdobij predklasicizma, klasicizma, romantike, 20. stoletja in v delih sodobnih skladateljev;
- SC (1.3.2.1)
- : odkriva slogovno prikladnejše in ustrežnejše možnosti izražanja;
- : spoznava baročno glasbo in načine izvajanja polifonije na violončelu;
- : upošteva v skladbah navedena tempo in odstopanja v skladu z glasbeno idejo (rubato, accelerando);
- : natančno sledi notnemu zapisu in urejeno izvaja ritem, tempo, lokovne načine in delitev loka;
- : razvija zmožnosti prenašanja lastnih občutij v igranje;
- : razvija spretnost oblikovanja tona z izbiro ustreznega razmerja med hitrostjo poteze, obtežitvijo loka in stičnim mestom loka s struno;
- SC (3.3.2.1)
- : razvija izraznost vibrata z različno amplitudo, hitrostjo in intenzivnostjo;
- : z razvojem pomnjenja glasbenih vsebin zagotavlja igranje na pamet, kar je podlaga za poglobljeno in bolj prepričljivo izvajanje.
- SC (3.1.3.3)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže sposobnost glasbenega umetniškega izražanja skladb različnih slogovnih obdobij z ustrezno interpretacijo in stilno natančnostjo;
- » izkaže razumevanje značilnosti glasbenih oblik v delih iz slogovnih obdobij predklasicizma, klasicizma, romantike, 20. stoletja in sodobnih skladateljev;
- » izkaže razumevanje baročne glasbe in sposobnost izvajanja polifonije na violončelu z ustrezno tehniko in interpretacijo;
- » izkaže sposobnost natančnega sledenja notnemu zapisu in urejenega izvajanja ritma, tempa, lokovnih načinov in delitve loka, pri tem pa upošteva navedeni tempo v skladbah ter izvede odstopanja, kot so rubato in accelerando, z ustrezno muzikalnostjo in interpretacijo;

- » zaigra na pamet;
- » na pamet zaigra en stavek iz suite J. S. Bacha (priporočljivo I ali II);
- » dva stavka različnih karakterjev iz predklasicistične sonate ali del koncerta (1. ali 2. in 3. stavek).

TERMINI

◦ sonata ◦ suita ◦ sonatina ◦ slogovna obdobja (predklasicizem, klasika, romantika, 20. stoletje, sodobna glasba) ◦ rubato ◦ accelerando

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » doživetost izvajanja,
- » pravilnost izvajanja,
- » natančnost izvajanja,
- » orientacija v glasbenem zapisu.

KONCERTI, CONCERTINI

CILJI

Dijak:

- : razvija sposobnost izražanja osebnih občutij skozi glasbeno interpretacijo ter pri igranju zavestno uporablja dinamične in agogične elemente za doseg čustvene izraznosti;
 - : razvija sposobnost nadzorovanega oblikovanja tona z uravnoveženim usklajevanjem hitrosti poteze, obtežitve loka in stičnega mesta loka s struno, kar prispeva k tehnično natančni in estetsko dovršeni izvedbi;
 - : z izvajanjem na pamet gradivo usvaja bolj poglobljeno in temeljito;
 - : razvija nadzorovano uporabo vibrata z raziskovanjem različnih možnosti amplitude, hitrosti in intenzivnosti ter jih smiselno vključuje v glasbeno interpretacijo;
 - I: uporablja digitalno tehnologijo pri ustvarjanju in deljenju vsebin z drugimi ter upravlja s svojo digitalno identiteto.
- SC (4.2.2.1 | 4.3.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže sposobnost prenašanja lastnih občutij v igranje, kar prispeva k bolj izraziti in čustveni interpretaciji glasbe;
- » izkaže spretnost oblikovanja tona z izbiro ustreznega razmerja med hitrostjo poteze, obtežitvijo loka in stičnim mestom loka s struno;
- » izkaže sposobnost izvajanja glasbenega gradiva na pamet, kar vodi do poglobljenega in temeljitega razumevanja ter interpretacije skladb;
- » izvede vibrato z različno amplitudo, hitrostjo in intenzivnostjo;
- » na pamet zaigra dva stavka iz različnih karakterjev predklasicistične sonate ali del koncerta (1. ali 2. in 3. stavek).

TERMINI

- koncert
- concertino

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » doživetost izvajanja,
- » pravilnost izvajanja,
- » upoštevanje dinamike in agogike.

SKLADBE

CILJI

Dijak:

- : spozna skladbe iz različnih glasbenih obdobj ter prepozna njihove stilne značilnosti in izrazna sredstva, ki jih upošteva pri poustvarjanju;
- : razvija sposobnost izvajanja legata v cantileni z nadzorovanim tonom, ki izraža spevnost in muzikalnost;
- : usvaja tehnične spretnosti za natančno izvajanje triglasnih in štiriglasnih akordov ter jih uporablja v različnih glasbenih kontekstih;
- : razvija občutek za tempo in ritmična odstopanja ter jih smiselno uporablja pri interpretaciji skladb v skladu z glasbeno idejo;
- : pogloblja glasbeno razumevanje in razvija sposobnost umetniškega izražanja skozi interpretacijo, improvizacijo in refleksijo glasbenih vsebin;
- : prepozna slogovne značilnosti skladb ter jih dosledno upošteva pri izvedbi, s čimer prispeva k stilno ustrezni interpretaciji.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže poznavanje del iz različnih glasbenih obdobj in razume njihove značilnosti ter stilne posebnosti;
- » izvede legato v cantileni z izraznim, spevnim tonom;
- » izkaže igranje triglasnih in štiriglasnih akordov;
- » zaigra v programu navedena tempa in odstopanja, kot so rubato in accelerando, v skladu z glasbeno idejo;
- » izkaže razvit glasbeni intelekt in sposobnost umetniškega izražanja v glasbi;
- » pozna slogovne značilnosti skladb in jih pri poustvarjanju upošteva;
- » **zaigra skladbo po izboru (virtuoza, melodična ali slovenska).**

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » doživetost izvajanja,
- » orientacija v glasbenem zapisu.

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

○: spozna in izvaja glasbo slovenskih avtorjev, pri čemer upošteva njihove stilne značilnosti in interpretativne zahteve;

○: vzgaja pozitiven odnos do slovenske glasbene kulture, s poudarkom na razumevanju in cenjenju njenih vrednot ter tradicij.

SC (4.3.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» izkaže poznavanje in sposobnost izvajanja glasbe slovenskih avtorjev, pri čemer upošteva njihove stilne značilnosti in interpretativne zahteve;

» **zaigra skladbo.**

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

» pri pouku,

» z nastopi,

» s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

» samostojnost izvajanja,

» doživetost izvajanja,

» orientacija v notnem zapisu.

2. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

V 2. letnik sodijo naslednje skupine ciljev: *Tehnične prvine, Etude, Sonate, sonatine in suite, Koncerti, concertini, Skladbe in Skladbe slovenskih skladateljev.*

Dijak nadaljuje z razvijanjem tehnične spretnosti in muzikalnega izraza. Repertoar je usmerjen v skladbe iz obdobja klasicizma in romantike, ki omogočajo nadgradnjo tehničnih prvin ter poglobljeno interpretacijo. Izbor skladb spodbuja razumevanje stilnih značilnosti in razvoj glasbenega izraza.

TEHNIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- pri razvoju tona, obtežitvijo loka in kontaktnim mestom žime na struno vključuje in niansira vibrato;
- igra razložene terce in kromatiko;
- igra sekste v obsegu dveh oktav v različnih načinih: razložene, skupaj, ločene, legato;
- poleg dinamičnih lastnosti razume pomen, kot so gostota tona v odnosu na vibriranje z levo roko;
- razvija usklajenost leve in desne roke pri prehodih med legami;
- razvija kontrolo konice loka, urejuje sorazmerje pritiska loka konice v odnosu na žabico ter stremi k uravnovešenju tona pri strukturiranju fraze;
- v levi roki izvaja zahtevnejše prehode in skoke v večjih intervalnih vrednostih;
- pogloblja dodatna znanja glede zahtevnejših potez loka, kot je npr. ricochet;
- igra lestvice v obsegu štirih oktav;
- natančno izvaja zahtevnejše prehode med legami;
- razume uporabo vibrata znotraj različnih stilov.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » oblikuje ton z izbiro ustreznega razmerja med hitrostjo poteze, obtežitvijo loka in kontaktnim mestom žime s struno;
- » izkaže sproščenost ter hitrost padca in dviga prstov leve roke v različnih ritmičnih kombinacijah;
- » zaigra lestvice, akorde ter dvojemke (v legatu in z menjavami leg).

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » natančnost izvajanja,
- » pravilnost izvajanja.

ETUDE

CILJI

Dijak:

○: obravnava problematične prvine igranja, nadgrajuje stare in razvija nove tehnične prvine, ki jih vključuje v muzikalno celoto;

○: natančno sledi notnemu zapisu in ga urejeno izvaja (ritem, tempo, lokovni načini, delitev loka);

○: razvija virtuoznost posameznih prvin;

○: razvija virtuozne načine lokovanj, kot so spiccato, staccato, ricochet, sautille ipd.;

SC (1.1.2.2)

○: obvladuje jasno, čisto in zanesljivo artikulacijo prstov leve roke, ki omogoča nadaljnji razvoj tehnike (hitrost, pasažna igra, trilčki, dvojemke itn.);

○: obvladuje jasno, čisto in zanesljivo artikulacijo desne roke (ton, stik loka s struno, začetki in zaključki);

○: razvija glasbeni sluh in pridobiva intonacijsko natančnost in stabilnost v melodičnih linijah in harmonskih strukturah;

○: razvija igro v legah v hitrejših tempih;

○: igra triglasne in štiriglasne akorde;

○: oblikuje izrazit legato v cantileni z izraznim, spevnim tonom;

○: razvija izraznost vibrata z različno amplitudo, hitrostjo in intenzivnostjo;

○: razvija glasbeni spomin; z razvojem pomnjenja glasbenih vsebin zagotavlja igranje na pamet, kar je podlaga za poglobljeno in bolj prepričljivo izvajanje;

SC (3.1.2.2)

○: pridobiva na kondiciji za izvajanje daljših in bolj zahtevnih etud;

SC (3.2.1.3)

I: pri izvajanju violončelskih etud razvija odgovoren odnos do lastnega telesa in zvoka ter ozavešča pomen trajnostnega upravljanja osebnih virov (glas, energija, zdravje).

SC (2.1.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže virtuosne lokovne tehnike, kot so spiccato, staccato in ricochet, z ustrezno hitrostjo, natančnostjo in muzikalnostjo;
- » izkaže jasno, čisto in zanesljivo artikulacijo prstov leve roke, kar omogoča nadaljnji razvoj tehnike, vključno s hitrostjo, pasažno igro, trilčki in dvojemkami;
- » izkaže sposobnost razvijanja izraznosti vibrata z različno amplitudo, hitrostjo in intenzivnostjo;
- » izkaže sposobnost igranja v legah v hitrejših tempih z natančnostjo in muzikalnostjo;
- » zaigra dve etudi različnega karakterja z uporabo od prve do palčne lege.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » natančnost izvajanja,
- » orientacija v glasbenem zapisu.

SONATE, SONATINE IN SUITE

CILJI

Dijak:

- : pogloblja sposobnost glasbenega umetniškega izražanja skladb različnih slogovnih obdobj;
- : razume značilnosti glasbenih oblik v delih iz slogovnih obdobj predklasicizma, klasicizma, romantike, 20. stoletja in v delih sodobnih skladateljev;
- : odkriva slogovno prikladnejše in ustrežnejše možnosti izražanja;
- : pogloblja načine izvajanja polifonije na violončelu;
- : upošteva v skladbah navedena tempo in odstopanja v skladu z glasbeno idejo (rubato, accelerando);
- : natančno sledi notnemu zapisu in urejeno izvaja (ritem, tempo, načine lokovanj in delitev loka);
- : pogloblja zmožnosti prenašanja lastnih občutij v igranje;
- SC (3.1.1.1)
- : razvija izraznost vibrata z različno amplitudo, hitrostjo in intenzivnostjo;
- : razvija glasbeni spomin.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže sposobnost glasbenega umetniškega izražanja skladb različnih slogovnih obdobj z ustrezno interpretacijo in stilno natančnostjo;
- » izkaže razumevanje značilnosti glasbenih oblik v delih iz slogovnih obdobj predklasicizma, klasicizma, romantike, 20. stoletja in sodobnih skladateljev;
- » izkaže razumevanje baročne glasbe in sposobnost izvajanja polifonije na violončelu z ustrezno tehniko in interpretacijo;
- » izkaže sposobnost natančnega sledenja notnemu zapisu in urejenega izvajanja ritma, tempa, lokovnih načinov in delitve loka, pri tem pa upošteva navedeni tempo v skladbah ter izvaja odstopanja, kot so rubato in accelerando, z ustrezno muzikalnostjo in interpretacijo;
- » zaigra na pamet;
- » zaigra stavek iz suite J. S. Bacha (priporočljivo I ali II);
- » zaigra dva stavka iz različnih karakterjev predklasicistične sonate.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » natančnost izvajanja,
- » pravilnost izvajanja,
- » orientacija v notnem zapisu.

KONCERTI, CONCERTINI

CILJI

Dijak:

- : razvija sposobnost izražanja osebnih občutij skozi glasbeno izvedbo ter pri igranju zavestno uporablja izrazna sredstva za doseg čustvene interpretacije;
- : razvija nadzorovano oblikovanje tona z uravnoteženim usklajevanjem hitrosti poteze, obtežitve loka in stičnega mesta loka s struno, kar prispeva k tehnično natančni izvedbi;
- : razvija sposobnost izvajanja glasbenega gradiva na pamet ter pogloblja razumevanje glasbene strukture in interpretativnih možnosti;
- : usvaja tehnične veščine, pogloblja glasbeno razumevanje in razvija umetniško izražanje pri izvajanju glasbenih del;
- : razvija nadzorovano uporabo vibrata z raziskovanjem različnih možnosti amplitude, hitrosti in intenzivnosti ter jih smiselno vključuje v glasbeno interpretacijo.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže sposobnost prenašanja lastnih občutij v igranje, kar prispeva k bolj izraziti in čustveni interpretaciji glasbe;
- » izkaže spretnost oblikovanja tona z izbiro ustreznega razmerja med hitrostjo poteze, obtežitvijo loka in stičnim mestom loka s struno, kar omogoča natančno in kakovostno izvedbo;
- » izkaže sposobnost izvajanja glasbenega gradiva na pamet, kar vodi do poglobljenega in temeljitega razumevanja ter interpretacije skladb;
- » izkaže sposobnost umetniškega izražanja v glasbi, glasbenega razumevanja in tehničnih veščin, potrebnih za izvedbo;
- » izvaja vibrato z različno amplitudo, hitrostjo in intenzivnostjo;
- » zaigra na pamet;
- » zaigra 1. stavek ali 2. in 3. stavek koncerta.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri pouku in individualni vadbi se priporoča uporaba različnih pripomočkov in tehnologij, ki podpirajo razvoj tehničnih in interpretativnih spretnosti ter omogočajo samostojno spremljanje napredka.

Metronom, ogledalo in stojalo

Uporaba metronoma spodbuja natančnost ritma in tempa, ogledalo omogoča nadzor telesne drže in gibanja, stojalo pa zagotavlja ustrezno organizacijo delovnega prostora.

Naprave za snemanje zvoka in videa

Snemanje lastne izvedbe omogoča refleksijo, analizo interpretacije in tehnične izvedbe ter spodbuja samoevalvacijo in napredek.

Digitalne tehnologije

Priporočljiva je uporaba aplikacij in programov za urejanje posnetkov, analizo tempa, intonacije in dinamike ter dostop do digitalnih notnih zbirk in učnih vsebin.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPIŠNI KRITERIJI

- » doživetost izvajanja,
- » samostojnost izvajanja.

SKLADBE

CILJI

Dijak:

- : spoznava dela iz različnih glasbenih obdobj;
- : se uči natančnega sledenja notnemu zapisu in urejenega izvajanja ritma, tempa, lokovnih načinov in delitve loka, pri tem pa upošteva navedeni tempo v skladbah ter izvaja odstopanja, kot so rubato in accelerando, z ustrežno muzikalnostjo in interpretacijo;
- SC (1.3.3.1)
- : razvija sposobnost glasbenega umetniškega izražanja skladb različnih slogovnih obdobj z ustrežno interpretacijo in stilno natančnostjo.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže sposobnost glasbenega umetniškega izražanja skladb različnih slogovnih obdobj z ustrežno interpretacijo in stilno natančnostjo;
- » izkaže razumevanje značilnosti glasbenih oblik v delih iz slogovnih obdobj predklasicizma, klasicizma, romantike, 20. stoletja in sodobnih skladateljev;
- » izkaže razumevanje baročne glasbe in sposobnost izvajanja polifonije na violončelu z ustrežno tehniko in interpretacijo;
- » zaigra na pamet;
- » zaigra skladbo po izboru (virtuozna, melodična ali slovenska).

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » samostojnost izvajanja,
- » natančnost, pravilnost izvajanja.

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

○: spoznava in izvaja glasbo slovenskih avtorjev;

SC (1.3.2.1)

○: spoznava umestitev slovenske glasbene kulture v evropski in posledično globalni kontekst;

○: vzgaja odnos do slovenske glasbene kulture, zgodovine ter vpliva evropskega razvoja glasbe na slovenski prostor.

SC (1.3.5.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» izkaže poznavanje in sposobnost izvajanja glasbe slovenskih avtorjev, pri čemer upošteva njihove stilne značilnosti in interpretativne zahteve;

» izvede skladbo slovenskega skladatelja.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

» pri pouku,

» z nastopi,

» s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

» orientacija v glasbenem zapisu,

» doživetost izvajanja.

3. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

V 3. letnik sodijo naslednje skupine ciljev: *Tehnične prvine, Etude, Sonate, sonatine in suite, Koncerti, concertini, Skladbe in Skladbe slovenskih skladateljev.*

V tej temi dijak nadgrajuje tehnične spretnosti in muzikalni izraz ter pogloblja interpretacijo skladb iz obdobja klasicizma, romantike in 20. stoletja. Spozna značilnosti teh stilov ter se sooča z zahtevnejšimi tehničnimi izzivi, ki jih prinašajo daljše oblike in kompleksnejše fraze. Sposobnejši dijaki obvladajo tudi virtuozne baročne in klasicistične sonate, kar krepi njihovo tehnično in interpretacijsko zrelost. V repertoar sodijo etude, sonate, sonatine in suite, koncerti ter skladbe slovenskih skladateljev, ki prispevajo k širjenju glasbene kulture.

TEHNIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- 🟡: pri razvoju tona, obtežitvijo loka in kontaktnim mestom žime na struno vključuje in niansira vibrato;
- 🟡: poleg dinamičnih lastnosti razume pomen, kot je gostota tona v odnosu na vibriranje z levo roko;
- 🟡: izboljšuje usklajenost leve in desne roke pri prehodih med legami;
- 🟡: izboljšuje kontrolo konice loka, urejuje sorazmerje pritiska loka konice v odnosu na žabico ter stremlje k uravnoteženju tona pri strukturiranju fraze;
- 🟡: razvija spretnost uporabe leve roke za izvedbo zahtevnejših prehodov in skokov v večjih intervalih ter pri tem usklajuje natančnost, ekonomičnost gibanja in intonacijsko zanesljivost;
- 🟡: pogloblja dodatna znanja glede zahtevnejših potez, kot je npr. ricochet;
- 🟡: igra lestvice v štirih oktavah, razložene terce in kromatiko ter sekste, terce in oktave v obsegu dveh oktav v različnih načinih: razložene, skupaj, ločene, legato;

🟡: samostojno oblikuje frazo ter zna uporabiti sinhronizirano vibriranje v levi roki in pri tem producirati ton oziroma frazo brez motenj;

🟡: razume uporabo vibrata znotraj različnih stilov;

🟡: razume uporabo loka znotraj različnih stilov;

🟢: uporablja digitalna orodja (video, aplikacije) za analizo in izboljšanje tehničnih prvin ter za samostojno učenje.

SC (4.3.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra lestvice v štirih oktavah, razložene terce in kromatiko ter sekste, terce in oktave v obsegu dveh oktav v različnih načinih: razložene, skupaj, ločene, legato.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

- » priporočeno, da ima dijak svoje oz. lastno glasbilo (paziti na kvaliteto glasbila, dober ton, zvok),
- » metronom, ogledalo, stojalo,
- » uporaba naprav za snemanje zvoka in videa.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvajanja,
- » natančnost izvajanja.

ETUDE

CILJI

Dijak:

- : obravnava problematične prvine igranja, nadgrajuje stare in razvija nove tehnične prvine, ki jih vključuje v muzikalno celoto;
- : natančno sledi notnemu zapisu in ga urejeno izvaja (ritem, tempo, lokovni načini, delitev loka);
- : razvija virtuoznost posameznih prvin;
- : razvija virtuozne načine lokovanj, kot so spiccato, staccato, ricochet, sautille ipd.;
- : obvladuje jasno, čisto in zanesljivo artikulacijo prstov leve roke, ki omogoča nadaljnji razvoj tehnike (hitrost, pasažna igra, trilčki, dvojemke itn.);
- : obvladuje jasno, čisto in zanesljivo artikulacijo desne roke (ton, stik loka s struno, začetki in zaključki);
- : razvija profesionalni glasbeni sluh in pridobiva intonacijsko natančnost in stabilnost v melodičnih linijah in harmonskih strukturah;
- : razvija igro v legah v hitrejših tempih;
- : obvladuje igranje triglasnih in štiriglasnih akordov;
- : oblikuje izrazit legato v cantileni z izraznim, spevnim tonom;
- : razvija izraznost vibrata z različno amplitudo, hitrostjo in intenzivnostjo;
- : z razvojem pomnjenja glasbenih vsebin zagotavlja igranje na pamet, kar je podlaga za poglobljeno in bolj prepričljivo izvajanje;
- : pridobiva na kondiciji za izvajanje daljših in bolj zahtevnih etud.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže virtuozne lokovne tehnike, kot so spiccato, staccato in ricochet, z ustrezno hitrostjo, natančnostjo in muzikalnostjo;
- » izkaže jasno, čisto in zanesljivo artikulacijo prstov leve roke;
- » izkaže sposobnost razvijanja izraznosti vibrata z različno amplitudo, hitrostjo in intenzivnostjo;

- » izkaže sposobnost igranja v legah v hitrejših tempih z natančnostjo in muzikalnostjo;
- » zaigra etude.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

- » metronom, ogledalo, stojalo,
- » uporaba naprav za snemanje zvoka in videa.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » natančnost izvajanja,
- » pravilnost izvajanja.

SONATE, SONATINE IN SUITE

CILJI

Dijak:

- : pogloblja sposobnost glasbenega umetniškega izražanja skladb različnih slogovnih obdobj;
- : razume značilnosti glasbenih oblik v delih iz slogovnih obdobj predklasicizma, klasicizma, romantike, 20. stoletja in v delih sodobnih skladateljev;
- : odkriva slogovno prikladnejše in ustrežnejše možnosti izražanja;
- : pogloblja načine izvajanja polifonije na violončelu;
- : upošteva v skladbah navedena tempo in odstopanja v skladu z glasbeno idejo (rubato, accelerando);
- : natančno sledi notnemu zapisu in urejeno izvaja (ritem, tempo, načine lokovanj in delitev loka);
- : pogloblja zmožnosti prenašanja lastnih občutij v igranje;
- : razvija izraznost vibrata z različno amplitudo, hitrostjo in intenzivnostjo;
- : z razvojem pomnjenja glasbenih vsebin zagotavlja igranje na pamet, kar je podlaga za poglobljeno in bolj prepričljivo izvajanje;

I: širi svoj glasbeni repertoar in razvija kulturno zavest, ki se kaže v odprtosti do raznolikosti skozi izvajanje in interpretacijo skladb različnih kultur.

SC (3.3.1.2 | 2.2.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže sposobnost glasbenega umetniškega izražanja skladb različnih slogovnih obdobj z ustrezno interpretacijo in stilno natančnostjo;
- » izkaže razumevanje značilnosti glasbenih oblik v delih iz slogovnih obdobj predklasicizma, klasicizma, romantike, 20. stoletja in sodobnih skladateljev;
- » izkaže razumevanje baročne glasbe in sposobnost izvajanja polifonije na violončelu z ustrezno tehniko in interpretacijo;
- » izkaže sposobnost natančnega sledenja notnemu zapisu in urejenega izvajanja ritma, tempa, lokovnih načinov in delitve loka, pri tem pa upošteva navedeni tempo v skladbah ter izvaja odstopanja, kot so rubato in accelerando, z ustrezno muzikalnostjo in interpretacijo;

- » zaigra na pamet;
- » **zaigra stavek iz suite J. S. Bacha (priporočljivo II ali III);**
- » **zaigra dva stavka različnih karakterjev iz sonate.** Sonate od obdobja klasicizma naprej ni potrebno izvajati na pamet.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

- » metronom, ogledalo, stojalo,
- » uporaba naprav za snemanje zvoka in videa,
- » uporaba digitalnih tehnologij.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » doživetost izvajanja,
- » samostojnost izvajanja,
- » upoštevanje dinamike in agogike.

KONCERTI, CONCERTINI

CILJI

Dijak:

- : izboljšuje svoje znanje na področju koncertov oz. concertinov, podobno kot pri sonatah in sonatinah v poglavju;
- : z izvajanjem na pamet gradivo usvaja bolj poglobljeno in temeljito;
- : razvija sposobnost prenašanja lastnih občutij v igranje, kar prispeva k bolj izraziti in čustveni interpretaciji glasbe;
- : razvija oblikovanje tona z izbiro ustreznega razmerja med hitrostjo poteze, obtežitvijo loka in stičnim mestom loka s struno, kar omogoča natančno in kakovostno izvedbo;
- : igra vibrato z različno amplitudo, hitrostjo in intenzivnostjo;

I: *se uči izbirati, snemati in poslušati glasbo ob pomoči digitalne tehnologije.*

SC (4.1.1.1 | 4.4.2.1 | 4.4.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže sposobnost umetniškega izražanja v glasbi, glasbenega razumevanja in tehničnih veščin, potrebnih za izvedbo;
- » izvaja vibrato z različno amplitudo, hitrostjo in intenzivnostjo;
- » **zaigra na pamet;**
- » **zaigra 1. stavek ali 2. in 3. stavek koncerta.**

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

- » metronom, ogledalo, stojalo.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » samostojnost izvajanja,
- » doživetost izvajanja,
- » orientacija v notnem zapisu.

SKLADBE

CILJI

Dijak:

- : spozna dela iz različnih glasbenih obdobj in njihove značilnosti ter stilne posebnosti;
- : razvija sposobnost prenašanja lastnih občutij v igranje, kar prispeva k bolj izraziti in čustveni interpretaciji glasbe;
- : se uči oblikovati ton z izbiro ustreznega razmerja med hitrostjo poteze, obtežitvijo loka in stičnim mestom loka s struno, kar omogoča natančno in kakovostno izvedbo;
- : glasbeno gradivo izvaja na pamet, kar vodi do poglobljenega in temeljitega razumevanja ter interpretacije skladb;

SC (3.1.3.3)

I: ob analizi ter vrednotenju raznolikih gradiv glasbo razume in o njej kritično razmišlja.

SC (1.1.4.1 | 2.2.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže poznavanje del iz različnih glasbenih obdobj in razume njihove značilnosti ter stilne posebnosti;
- » izkaže sposobnost prenašanja lastnih občutij v igranje, kar prispeva k bolj izraziti in čustveni interpretaciji glasbe;
- » izkaže spretnost oblikovanja tona z izbiro ustreznega razmerja med hitrostjo poteze, obtežitvijo loka in stičnim mestom loka s struno, kar omogoča natančno in kakovostno izvedbo;
- » izkaže sposobnost izvajanja glasbenega gradiva na pamet, kar vodi do poglobljenega in temeljitega razumevanja ter interpretacije skladb;
- » zaigraskladbo po izboru (virtuozna, melodična ali slovenska).

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

- » metronom, ogledalo, stojalo,
- » uporaba naprav za snemanje zvoka in videa.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem.

OPISNI KRITERIJI

- » doživetost izvajanja,
- » natančnost izvajanja,
- » pravilnost izvajanja.

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

- : izvaja skladbe slovenskih avtorjev;
- : spozna umestitev slovenske glasbene kulture v evropski in posledično globalni kontekst;
- : vzgaja odnos do slovenske glasbene kulture, zgodovine ter vpliva evropskega razvoja glasbe na slovenski prostor;

I: presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje.

SC (5.3.5.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže pozitiven odnos do slovenske glasbene kulture, kar se kaže v razumevanju, cenjenju in aktivnem sodelovanju pri ohranjanju njenih vrednot ter tradicij;
- » izvede skladbo slovenskega skladatelja.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

- » metronom, ogledalo, stojalo
- » uporaba naprav za snemanje zvoka in videa

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » doživetost izvajanja,
- » natančnost izvajanja.

4. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

V 4. letnik sodijo naslednje skupine ciljev: *Tehnične prvine, Etude, Sonate, sonatine in suite, Koncerti, concertini, Skladbe in Skladbe slovenskih skladateljev.*

Glavni poudarek je na pripravi dijaka za maturitetni nastop ter sprejemne izpite na glasbenih akademijah doma in v tujini. Poleg maturitetnega programa se po potrebi vključijo dodatne skladbe, ki ustrezajo zahtevam tujih univerz. Redno nastopanje je pomemben del priprave, saj dijaku omogoča pridobivanje odrske samozavesti in izkušenj.

Dijak pogloblja tehnično obvladovanje instrumenta in muzikalni izraz ter dosega stopnjo, potrebno za zahtevnejše nastope. Spozna koncertne skladbe, sonate, sonatine in suite ter utrjuje tehnične prvine z etudami. Repertoar obsega dela iz različnih stilnih obdobj, vključno s skladbami slovenskih skladateljev, kar prispeva k širjenju glasbene kulture in identitete.

Poseben poudarek je na oblikovanju celovite interpretacije ter obvladovanju daljših form, ki zahtevajo tehnično zrelost, muzikalnost in odrsko samozavest. Cilj je, da dijak razvije umetniško prepričljivost, tehnično stabilnost in sposobnost samostojnega oblikovanja programa za javne nastope.

TEHNIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- pridobi zanesljivo sproščenost gibalnega aparata;
- usklajuje gibe v skladu z višjo težavnostno stopnjo programa;
- razvršča spoznanja in vedenja o pomenu prožnosti telesa in sodelležbe vseh dejavnikov violončelistične igre;
- obvladuje menjave leg v vseh kombinacijah;
- obvladuje igro dvojemk in akordov na višji in virtuozi težavnostni stopnji;
- dosega hitrejšo učenje na pamet, analitično pomnjenje glasbenih vsebin;

🔵: razvija analitičen pristop k vadbi;

SC (3.1.2.4)

🔵: razvija samostojnost v izpopolnjevanju tehničnih in umetniških vidikov violončelistične igre;

🔵: igra lestvice in razložene akorde v vseh tonalitetah v duru in harmoničnem molu, razloženi akordi (kvintakordi z obrati in septakord), sekste, terce, oktave ter kromatično in celotonsko lestvico v obsegu treh oktav.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » oblikuje ton z izbiro ustreznega razmerja med hitrostjo poteze, obtežitvijo loka in kontaktnim mestom žime s struno;
- » zaigra lestvice, akorde ter dvojemke (v legatu in z menjavami leg).

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvajanja,
- » natančnost izvajanja.

ETUDE

CILJI

Dijak:

- : združuje tehnične in glasbene izrazne prvine;
- : dosega dejavno preverjanje intonacije;
- : izpopolnjuje natančno in karakterno igro lokovanja v skladu z glasbenimi zahtevami izbranih vsebin;
- : obvladuje prožnost loka, prožnost strune in težnost roke v gibanju z namenom napredovanja v kakovostnejšem tonskem izrazu.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra etude;
- » zaigra v legah v hitrejših tempih z natančnostjo in muzikalnostjo.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » orientacija v notnem zapisu,
- » pravilnost izvajanja.

SONATE, SONATINE IN SUITE

CILJI

Dijak:

- : razvija umetniško glasbeno predstavljalnost; **SC** (1.3.1.1)
- : uporablja vibrato kot bogato izrazno sredstvo skladno z zahtevami programa;
- : razvija osebni glasbeni izraz in dviguje raven glasbenega okusa;
- : dosega intonacijsko natančnost, stabilnost v melodičnih linijah in harmonskih strukturah v skladbah z višjo težavnostno stopnjo in v virtuosnih skladbah;
- : upošteva značilnosti sloga v glasbi.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže razumevanje značilnosti glasbenih oblik v delih iz slogovnih obdobj predklasicizma, klasicizma, romantike, 20. stoletja in sodobnih skladateljev;
- » izkaže razumevanje baročne glasbe in sposobnost izvajanja polifonije na violončelu z ustrezno tehniko in interpretacijo;
- » izkaže sposobnost natančnega sledenja notnemu zapisu in urejenega izvajanja ritma, tempa, lokovnih načinov in delitve loka, pri tem pa upošteva navedeni tempo v skladbah ter izvaja odstopanja, kot so rubato in accelerando, z ustrezno muzikalnostjo in interpretacijo;
- » zaigra na pamet;
- » **zaigra sonato.**

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » doživetost izvajanja,
- » natančnost izvajanja.

KONCERTI, CONCERTINI

CILJI

Dijak:

- : dosega intonacijsko natančnost, stabilnost v melodičnih linijah in harmonskih strukturah v skladbah z višjo težavnostno stopnjo in v virtuosnih skladbah;
 - : igra koncert v celoti;
 - : razvija umetniško glasbeno predstavljalivost;
 - : razvija osebni glasbeni izraz in dviguje raven glasbenega okusa;
 - : širi glasbeno obzorje z učnim in koncertnim repertoarjem;
- I:** presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepoznava priložnosti za nadaljnje učenje.
- SC** (5.3.5.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra koncert na pamet.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » samostojnost izvajanja,
- » doživetost izvajanja,
- » natančnost izvajanja.

SKLADBE

CILJI

Dijak:

- : še naprej razvija vse vidike tega sklopa vsebin, ki so jih obravnavali med dosedanjim učenjem;
 - : pogloblja poznavanje del iz različnih glasbenih obdobij in razumeva njihove značilnosti ter stilne posebnosti;
 - : lastna občutja prenaša v igranje, kar prispeva k bolj izraziti in čustveni interpretaciji glasbe;
 - : razvija oblikovanje tona z izbiro ustreznega razmerja med hitrostjo poteze, obtežitvijo loka in stičnim mestom loka s struno, kar omogoča natančno in kakovostno izvedbo;
- I:** *preko spoznavanja družbeno angažirane umetnosti oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.* (5.1.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže spretnost oblikovanja tona z izbiro ustreznega razmerja med hitrostjo poteze, obtežitvijo loka in stičnim mestom loka s struno, kar omogoča natančno in kakovostno izvedbo;
- » izkaže sposobnost izvajanja glasbenega gradiva na pamet, kar vodi do poglobljenega in temeljitega razumevanja ter interpretacije sklad;
- » **zaigra skladbo.**

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » doživetost izvajanja,
- » natančnost izvajanja.

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

O: spoznava dela slovenskih skladateljev;

I: raziskuje aktualno razpetost med ikonično in trajnostno glasbo, pri čemer gradi odgovoren odnos do naravnih sistemov na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi in družbenimi sistemi.

SC (2.1.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» zaigra skladbo slovenskega skladatelja.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » orientacija v notnem zapisu,
- » pravilnost, natančnost izvajanja.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Priporočljiva strokovna literatura za učitelje violončela:

- » Dotzauer, J. J. F.: Šola za violončelo;
- » Davidov, K.: Šola za violončelo;
- » Sapožnikov, R.: Šola igre na violončelu;
- » Feuillard, L. R.: Metoda za mlade violončeliste;
- » Marderovski, A.: Šola igre na violončelu;
- » Lindström, M.: The Essential Warm-up Routine for Cellist;
- » Starker, J.: An organized method of string playing;
- » Cossman, B.: Violoncell studien;
- » Gendron, M.: The Art of Playing the Cello;
- » Tortelier, P.: How I play, How I teach;
- » Wilson, M.: Notes for Cellists: A Guide to the Repertoire (Oxford University Press, ISBN: 9780197623732);
- » De Alcantara, P.: The Integrated String Player: Embodied Vibration (Oxford University Press, 2018);
- » Mantel, G.: Cello Technique (Indiana University Press, 1995);
- » Jensen, H. J.: Cello Mind (Ovation Press, 2018).

1. LETNIK

TEHNIČNE PRVINE

Priporočena literatura:

- » Feuillard, L. R.: Vsakodnevne vaje za violončelo;
- » Klengel, J.: Vsakodnevne vaje za violončelo;

- » Ševčik, O.: Šola lokovne tehnike, op. 2;
- » Ševčik, O.: Variacije op. 3;
- » Davidov, K.: Šola igre na violončelu;
- » Starker, J.: An organized method of string playing;
- » Cossman, B.: Violoncell studien.

ETUDE

Priporočena literatura:

- » Davidov, K.: Šola igre na violončelu;
- » Dotzauer, J. J. F.: 113 etud, II in III;
- » Popper, D.: 10 srednje težkih etud, op. 76;
- » Popper, D.: 40 etud, op. 73;
- » Grützmacher, F.: Etude, op. 38 (brez palčne lege).

SONATE, SONATINE IN SUITE

Priporočena literatura:

- » Marcello, B.: 6 sonat;
- » Sammartini, G. B.: Sonata v G-duru;
- » Vivaldi, A.: 6 sonat;
- » Marcelo, B.: Sonata v D-duru;
- » Barrière, J.: Sonata v G-duru za dva violončela;
- » Romberg, B.: Sonata v C-duru;
- » Wolfi, J.: Sonata v d-molu;
- » Vandini, A.: Sonata v F-duru;
- » Vandini, A.: Sonata v G-duru;
- » Corelli, A.: Sonata v F-duru;
- » Tassarini, C.: Sonata v F-duru;
- » Bach, J. S.: Suita za violončelo solo št. 1 in 2.

KONCERTI, CONCERTINI

Priporočena literatura:

- » Goltermann, G.: Koncert št. 5 v d-molu;

- » Romberg, B.: Concertino v d-molu, op. 51;
- » Romberg, B.: Koncert v D-duru št. 2, op.3;
- » Popper, D.: (J. Haydn), Koncert v C-duru (mali);
- » Haydn, J.: Koncert v D-duru (mali);
- » Klengel, J.: Concertino, Op. 7 v C-duru;
- » Bach, J. Ch.: Koncert v c-molu;
- » Stamitz, C.: Koncert v G-duru;
- » Monn, M.: Koncert v g-molu;
- » Vivaldi, A.: Koncert v h-molu RV 424;
- » Vivaldi, A.: Koncert v G-duru RV 413.

SKLADBE

Priporočena literatura:

Virtuozne skladbe:

- » Goltermann, G.: Capriccio;
- » Goltermann, G.: Etude-Capricce;
- » van Goens, D.: Scherzo;
- » Popper, D.: Mazurka v g-molu;
- » Brahms, J.: Madžarski ples št. 2;
- » Boccherini, L.: Rondo;
- » Rubinstein, A.: Kolovrat.

Melodične skladbe:

- » Schubert, F.: Impromptu;
- » Golterman, G.: La foi;
- » Mendelssohn, F. B.: Pesem brez besed;
- » Rubinstein, A.: Melodija;
- » Čajkovski, P. I.: Sentimentalni valček;
- » Massenet, J.: Elegija;
- » Saint-Saëns, C.: Labod;
- » Saint-Saëns, C.: Allegro appassionato, op. 43.

Skladba 20. in 21. stoletja:

- » Prokofjev, S.: Marš.

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

Priporočena literatura:

- » Škerjanc, L. M.: Arieta;
- » Škerjanc, L. M.: Pet liričnih melodij;
- » Sojar Voglar, Č.: Feferoni.

2. LETNIK

TEHNIČNE PRVINE

Priporočena literatura:

- » Feuillard, L. R.: Vsakodnevne vaje za violončelo;
- » Klengel, J.: Vsakodnevne vaje za violončelo;
- » Ševčik, O.: Šola lokovne tehnike, op. 2;
- » Ševčik, O.: Variacije op. 3;
- » Davidov, K.: Šola igre na violončelu;
- » Marderovski, L.: Šola igre na violončelu.

ETUDE

Priporočena literatura:

- » Dotzauer, J. J. F.: 113 etud;
- » Duport, J. L.: Etude;
- » Popper, D.: 40 etud, op. 73;
- » Popper, D.: 10 srednje težkih etud, op. 76;
- » Franchomme, A.-J.: 12 etud, 12 caprices;
- » Grützmacher, F.: Etude.

SONATE, SONATINE IN SUITE

Priporočena literatura:

- » Eccles, H.: Sonata v g-molu;
- » Bréval, J. B.: Sonata G-duru;
- » Boccherini, L.: Sonate G-duru;

- » Sammartini, G. B.: Sonata v G-duru;
- » Vandini, A.: Sonata v G-duru in F-duru;
- » Bach, J. S.: Suita za violončelo solo št. 1;
- » Kodaly, Z.: Sonatina;
- » Martinu, B.: Nokturni.

Poleg omenjene literature lahko dijak obravnava tudi literaturo, ki je bila priporočljiva za prvi letnik.

KONCERTI, CONCERTINI

Priporočena literatura:

- » Goltermann, G.: Koncert št. 3 v h-molu;
- » Romberg, B.: Koncert št. 2 v D-duru;
- » Haydn, J., Popper, D.: Koncert v C-duru;
- » Duport, J.: Koncert v e-molu;
- » Stamitz, C.: Koncert v G-duru;
- » Boccherini, L.: Koncert v B-duru;
- » Boccherini, L.: Koncert v G-duru;
- » Prokofjev, S.: Concertino;
- » Kabalevski, D.: Koncert v g-molu;
- » Saint-Saëns, C.: Koncert v a-molu.

SKLADBE

Priporočena literatura:

Virtuozne skladbe:

- » Popper, D.: Tarantella;
- » Popper, D.: Koncertna poloneza v d-molu;
- » Rimski-Korsakov, N.: Čmrljev let;
- » Frescobaldi, G.: Toccata.

Melodične skladbe:

- » Bruch, M.: Canzone, op. 55;
- » Fauré, G.: Elegija;
- » Fauré, G.: Après un rêve;
- » Glazunov, A.: Trubadurjeva pesem;
- » Rahmaninov, S.: Vokaliza;
- » Rahmaninov, S.: Orientalski ples;
- » Skladbe 20. in 21. stoletja;
- » Šostakovič, D.: Adagio;
- » Prokofjev, S.: Concertino.

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

Priporočena literatura:

- » Škerjanc, L. M.: Pet liričnih melodij;
- » Lovec, V.: Preludij in Rondo za violončelo in klavir;
- » Sojar Voglar, Č.: Feferoni;
- » Avsec, V.: Štiri kratke skladbe;
- » Merku, P.: Madrigale per violoncello solo;
- » Slama, D.: Chant;
- » Lavrin, A.: Sedem Preludijev za solo čelo;
- » Firšt, N.: Pet skic za violončelo solo;
- » Lipar, P.: Šest skladb;
- » Škerl, D.: Dve meditaciji;
- » Ukmar, V.: Sedem novel;
- » Lovec, V.: Preludij in rondo;
- » Šček, I.: Suita za violončelo in klavir (1964);
- » Bravničar, M.: Dialog.

3. LETNIK

TEHNIČNE PRVINE

Priporočena literatura:

- » Feuillard, L. R.: Vsakodnevne vaje za violončelo;
- » Klengel, J.: Vsakodnevne vaje za violončelo;
- » Ševčik, O.: Šola lokovne tehnike, op. 2;
- » Ševčik, O.: Variacije op. 3;
- » Davidov, K.: Šola igre na violončelu.

ETUDE

Priporočena literatura:

- » Duport, J. L.: Etude;
- » Popper, D.: 40 etud;
- » Grigorian, L.: Etude;
- » Franchomme, A. J.: 12 etud, 12 caprices;
- » Grützmacher, F.: Etude;
- » Piatti, A.: 12 capricev za violončelo;
- » Servais, F.: 6 capricev za violončelo op. 11.

SONATE, SONATINE IN SUITE

Priporočena literatura:

- » Boccherini, L.: Sonate v C-duru, G-duru;
- » Bach, J. S.: Suita za violončelo solo št. 2. in 3.

Repertoar za izjemno nadarjene:

- » Martinů, B.: Variacije na slovaško temo;
- » Brahms, J.: Sonata v e-molu;
- » Schumann, R.: Fünf Stücke im Volkston;
- » Schumann, R.: Fantasiestücke;
- » Barber, S.: Sonata;
- » Grieg, E.: Sonata.

Poleg omenjene literature lahko dijak obravnava tudi literaturo, ki je bila priporočljiva za drugi letnik.

KONCERTI, CONCERTINI

Priporočena literatura:

- » Goltermann, G.: Koncert št. 1 v a-molu;
- » Goltermann, G.: Koncert št. 2 v d-molu;
- » Davidov, K.: Koncert št. 1 v h-molu;
- » Davidov, K.: Koncert št. 2 v a-molu;
- » Davidov, K.: Koncert št. 4 v e-molu;
- » Saint-Saëns, C.: Koncert v a-molu;
- » Haydn, J.: Koncert v C-duru;
- » Boccherini, L.: Koncert v B-duru;
- » Kabalevski, D.: Koncert v g-molu;
- » Prokofjev, S.: Concertino.

SKLADBE

Priporočena literatura:

Virtuozne skladbe:

- » Popper, D.: Kolovrat;
- » Ščedrin, R.: In style of Albéniz;
- » Cassadó, G.: Requiebros;
- » Frescobaldi, G.: Toccata;
- » Popper, D.: Madžarska rapsodija;
- » de Falla, M.: Ples ognja;
- » Paganini, N.: Variacije Mojzes;
- » Fauré, G.: Metuljček;
- » Cassadó, G.: Ples zelenega vraga;
- » Brahms, J.: Madžarski ples št. 5;
- » Van Goens, D.: Tarantelle, op. 24.

Melodične skladbe:

- » Bruch, M.: Kol Nidrei;
- » Dvořák, A.: Klid;
- » Čajkovski, P. I.: Nokturno.

Skladbe 20. in 21. stoletja:

- » Martinů, B.: Nokturni za violončelo in klavir (H. 189);
- » Hindemith, P.: Tri skladbe za violončelo in klavir, op.8;
- » Tajčević, M.: Sedem balkanskih plesov;
- » Auerbach, L.: 24 preludijev za violončelo in klavir, op. 47 (izbrani stavki);
- » Boulanger, N.: Tri skladbe za violončelo in klavir (Trois pièces).

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

Priporočena literatura:

- » Škerjanc, L. M.: Pet liričnih melodij;
- » Sojar Voglar, Č.: Feferoni;
- » Lovec, V.: Preludij in Rondo za violončelo in klavir;
- » Avsec, V.: Štiri kratke skladbe;
- » Merku, P.: Madrigale per violoncello solo;
- » Slama, D.: Chant;
- » Lavrin, A.: Sedem Preludijev za solo čelo;
- » Firšt, N.: Pet skic za violončelo solo;
- » Lipar, P.: Šest skladb;
- » Škerl, D.: Dve Meditaciji;
- » Ukmar, V.: Sedem novel;
- » Lovec, V.: Preludij in rondo;
- » Savin, R.: Sonata za violončelo in klavir, op. 22;
- » Šček, I.: Suita za violončelo in klavir (1964);
- » Leskovic, B.: Sonata za violončelo in klavir;
- » Bravničar, M.: Dialog.

4. LETNIK

TEHNIČNE PRVINE

Priporočena literatura:

- » Feuillard, L. R.: Vsakodnevne vaje za violončelo,
- » Klengel, J.: Vsakodnevne vaje za violončelo,
- » Ševčik, O.: Šola lokovne tehnike, op. 2,
- » Ševčik, O.: Variacije op. 3,
- » Galamian/Jensen: Sistem lestvic za violončelo 1 in 2,
- » Flesch: Sistem lestvic za violončelo (Boettcher),
- » The Cellist's Guide to Scales and Arpeggios (Buchholz-Jesselson).

ETUDE

Priporočena literatura:

- » Duport, J. L.: Etude,
- » Popper, D.: 40 etud,
- » Franchomme, A. J.: 12 etud, 12 caprices,
- » Bukinik, M.: Etude,
- » Piatti, A.: 12 Capprici,
- » Servais, A. F.: 6 Caprices pour Violoncelle, op. 11,
- » Dešpalj, V.: Pet etud,
- » Mainardi: Studi e Pezzi, Etude (Schott ED4625),
- » Mainardi: 21 etud (Schott ED6632),
- » Merk: 20 vaj za violončelo op. 11,
- » Lee: 40 melodičnih in progresivnih vaj op. 31,
- » Popper, D.: 10 etud op. 76.

SONATE, SONATINE IN SUITE

Sonate:

- » Valentini, G.: Sonata v E-duru;
- » Boccherini, L.: Sonata v C-duru;
- » Francoeur, F.: Sonata v E-duru;

- » Brahms, J.: Sonata v e-molu;
- » Barber, S.: Sonata;
- » Šostakovič, D.: Sonata v d-molu, op. 40;
- » Bach, J. Ch. F.: Sonata v A-duru;
- » Bach, J. Ch. F.: Sonata v G-duru;
- » Dvořák, A.: Sonatina op. 100 (priredba);
- » Saint Saens, C.: Sonata No. 1 v c-molu;
- » Kodaly, Z.: Sonatina;
- » Schubert, F.: Sonatina in D for Cello & Piano, D. 384.

Suite:

- » Bach, J. S.: Suite za violončelo solo št. 2, 3, 4;
- » Reger, M.: 3 suite za violončelo solo.

KONCERTI, CONCERTINI

Priporočena literatura:

- » Saint-Saëns, C.: Koncert v a-molu;
- » Haydn, J.: Koncert v C-duru;
- » Boccherini, L.: Koncert v B-duru;
- » Kabalevski, D.: Koncert v g-molu;
- » Lalo, E.: Koncert v d-molu;
- » Elgar, E.: Koncert v e-molu;
- » Čajkovski, P. I.: Variacije na rokokojsko temo;
- » Milhaud, D.: Koncert.

SKLADBE

Priporočena literatura:

- » Popper, D.: Kolovrat;
- » Davidov, K.: Pri vodnjaku;
- » Ščedrin, R.: In style of Albéniz;
- » Cassadó, G.: Requiebros;

- » Frescobaldi, G.: Toccata;
- » Popper, D.: Madžarska rapsodija;
- » de Falla, M.: Ples ognja;
- » Paganini, N.: Variacije Mojzes;
- » Fauré, G.: Papillon, Romanze;
- » Cassadó, G.: Ples zelenega vraga;
- » Brahms, J.: Madžarski ples št. 5;
- » Čajkovski, P. I.: Pezzo capriccioso;
- » Popper, D.: Elfentanz;
- » Davidov, K.: Tarantella;
- » Dvořák, A.: Rondo melodične skladbe;
- » Bruch, M.: Kol Nidrei;
- » Dvořák, A.: Klid;
- » Čajkovski, P. I.: Nokturno;
- » Schumann, R.: Fünf Stücke im Volkston;
- » Schumann, R.: Fantasiestücke;
- » Martinů, B.: Variacije na slovaško temo;
- » Ščedrin, R.: In style of Albéniz;
- » Hindmith, P.: Drei stücke, op. 8;
- » Janaček, L.: Pohadka;
- » Martinu, B.: Variacije na Rossinijevo temo;
- » Webern, A.: Drei kleine stücke, op. 11;
- » van Beethoven, L.: 12 variacij na Handlovo temo (WoO 45);
- » Cesar, C.: Orientale;
- » von Weber, C. M.: Adagio and Rondo;
- » Reger, M.: Romanza;
- » Muczynski, R.: Gallery (solo);
- » Janaček, L.: Presto.

Priporočena literatura:

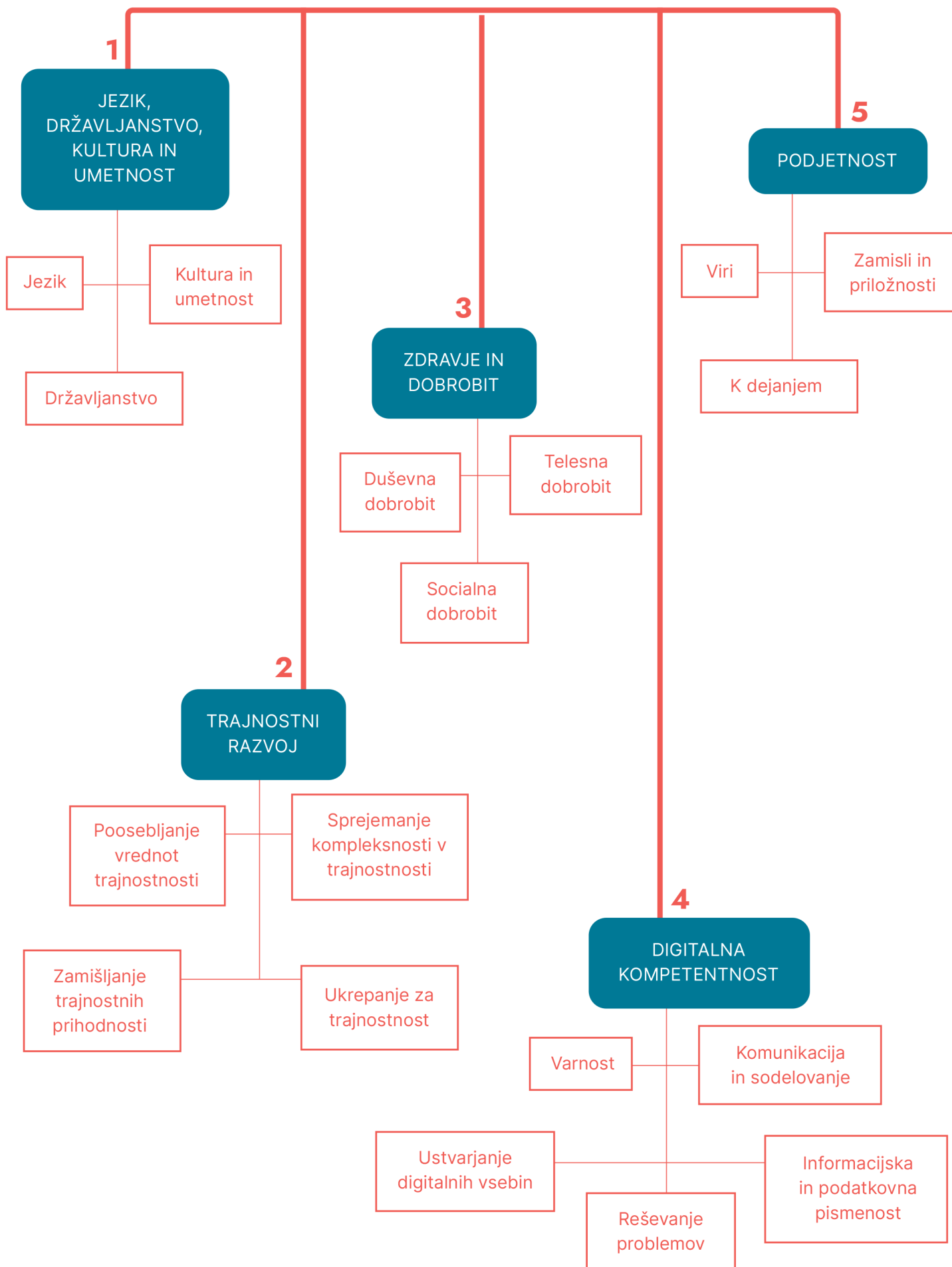
- » Škerjanc, L. M.: Pet liričnih melodij;
- » Lipovšek, M.: Balada;
- » Pucihar, B.: Summer Sonata, op. 8;
- » Avsec, V.: Štiri kratke skladbe;
- » Sojar Voglar, Č.: Fantazija;
- » Sojar Voglar, Č.: To je to!;
- » Škerl, D.: Trije intermezzi.

PRILOGE

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1 /// JEZIK, DRŽAVLJANSTVO, KULTURA IN UMETNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih:) 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih:) 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spozna, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spozna kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družbeni položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogoje z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepoznavna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepoznava raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepoznavna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepoznavna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.), tako da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljijsko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepoznavava avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednost zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev.
	5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobrobiti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnani, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva.
	5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog.
	5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti.
	5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju).
	5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost).
	5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt.
	5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidenim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši.
	5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami.
	5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev.
	5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje.
	5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah.
	5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.